

TIJDLIJN

Ontwikkelingen rond het M HKA sinds 3 oktober 2025

Deze tijdlijn brengt de belangrijkste publiek traceerbare gebeurtenissen rond het M HKA sinds 3 oktober 2025 in kaart, na de bekendmaking van de conceptnota van Vlaams minister van Cultuur Caroline Gennez over de hertekening van het museale landschap en de stopzetting van het nieuwbouwproject.

Ze documenteert hoe deze beleidsaankondiging leidde tot een breed maatschappelijk, artistiek en institutioneel debat, met reacties van het museum, het kunstenveld, beleidsmakers, media en nationale en internationale culturele instellingen.

De chronologie bundelt beleidscommunicatie, parlementaire toelichtingen, interne processen, open brieven, opiniestukken en publieke acties, en toont hoe het dossier zich ontwikkelt in een spanningsveld tussen beleid, institutionele verantwoordelijkheid en maatschappelijke betrokkenheid.

Dit document heeft een documentair karakter. Het verzamelt feiten, data en publiek geuite standpunten in chronologische volgorde, zonder inhoudelijke beoordeling, en wordt aangevuld naarmate nieuwe relevante gebeurtenissen zich voordoen.

[Leeswijzer](#)

De tijdlijn biedt een chronologisch overzicht van belangrijke gebeurtenissen en publieke reacties met betrekking tot het M HKA sinds 3 oktober 2025. De informatie is gebaseerd op publieke communicatie, persartikels en documentatie van betrokken actoren. Vermelde citaten en standpunten houden geen inhoudelijke beoordeling of onderschrijving in.

Vrijdag 3 oktober 2025

Beleid

- De Vlaamse Regering neemt akte van de [conceptnota 'Hertekening landschap eigen museale instellingen en van de beeldende kunsten'](#), voorgesteld door Vlaams minister van Cultuur, Caroline Gennez (Vooruit).
- De minister verstuurt een persmededeling waarin ze meedeelt dat het nieuwbouwtraject wordt stopgezet. Ze staat de pers te woord. *'Gezien het beleid en de werking van het M HKA momenteel onvoldoende sterk staan, en gezien de groeiende onzekerheid over de bouwkosten, hebben we de beslissing genomen het project nu stop te zetten.'* Het budget dat daarbij vrijkomt, zal terugvloeien naar cultuur, met name in Antwerpen. De minister kadert deze beslissing in een bredere hervorming van het landschap van de eigen Vlaamse musea en het beeldende kunstenbeleid, waarbij het M HKA een nieuwe, centrale rol krijgt. Voor het personeel is er jobzekerheid. De Antwerpse schepen van cultuur Lien Van de Kelder (Vooruit) communiceert complementair: *'Ik zal de Antwerpse kunstensector betrekken bij de uittekening van dat nieuwe verhaal van het M HKA'. 'Ik breng de sector volgende week bij elkaar in een overleg'.*

Museum (bestuur, directie en management)

Het M HKA verneemt via de pers dat het nieuwbouwproject wordt stopgezet. De algemeen en de zakelijk directeur worden in de late namiddag gelijktijdig telefonisch geïnformeerd als de persmededeling al de deur uit is. Daarbij wordt aangekondigd dat er maandag een persconferentie zal zijn, met achteraf een toelichting in Antwerpen.

Zaterdag 4 oktober 2025

Beleid

Minister Gennez argumenteert op ATV haar beslissing: *'Het M HKA was vandaag te veel een gesloten burcht die niet echt uitreikte naar de stad, naar het beeldende kunstenveld. We denken dat dat beter kan. Voor het M HKA was er heel veel werk om beter te doen en op zo'n moment moet je focussen.'* Dit zal *'de rol zijn die het M HKA in de toekomst speelt'*: *'De kunst en de kunstenaar centraal en uitreiken naar de Antwerpenaar en naar al die toeristen en Vlamingen die in Antwerpen op bezoek zullen blijven komen.'* *'Achter de schermen'*, aldus ATV, *'wordt ook gezegd dat de figuur van de directeur omstreden is. Zijn functioneren werd eerder al aangeklaagd bij het departement.'*ⁱⁱ

Museum (bestuur, directie en management)

Bart De Baere, algemeen directeur, reageert op ATV en het VRT-nieuws: *'Antwerpen heeft al geen brug en nu ook geen hedendaagse kunstmuseum. Dat is een basisfunctie voor grote steden, en zeker voor Antwerpen, een stad met die openheid en die internationaliteit, en met zo'n megasterk beeldende kunstverhaal'*. Op de argumentatie van de minister dat ze dit besliste omdat het beleid en de werking van het museum "momenteel onvoldoende sterk staan" reageert hij dat hij dat merkwaardig vindt. *"Binnen een jaar ga ik met pensioen. Wij wilden nu al een traject laten lopen om mijn opvolger aan te duiden. Als je een probleem hebt met het beleid, dan vervang je desnoods de directeur."* Hij wil wachten met verdere reacties tot M HKA meer heeft gehoord.ⁱⁱⁱ

Zondag 5 oktober 2025

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

De Standaard publiceert een eerste evaluatie van de evaluatie waarop de minister zich beroept. Was die echt zo negatief? De krant vermeldt kort het verweer van M HKA dat schrijft dat het nu eenmaal onmogelijk is om in een transitietraject alles precies door te rekenen en dat ingrijpende processen tijd vragen. Het opent ook de vraag naar wat er met de locatie zal gebeuren: er komt een goudader beschikbaar die te gelde gemaakt kan worden.^{iv}

Maandag 6 oktober 2025

Beleid

- Minister Gennez organiseert in de voormiddag een persconferentie in Brussel om de conceptnota toe te lichten. Aanwezig zijn onder meer Astrid De Bruycker, Gentse schepen van cultuur, Carmen Willems (directeur KMSKA), Bruno Verbergt (directeur Mu.Zee) en Philippe Van Cauteren (directeur S.M.A.K.), de drie instellingen die volgens de conceptnota als 'bakens' zullen worden aangeduid. Het M HKA is niet uitgenodigd en niet geïnformeerd.
- In de persmededeling wordt de conceptnota in hoofdlijnen uiteengezet.
- In de namiddag lichten vertegenwoordigers van het kabinet Cultuur (Tom Kestens en Milan Rutten) en van het departement CJM (Carolien Coenen, Laurence de Bolle en Bart Temmerman) het M HKA-personeel in tijdens een intern moment in het museum.
- Het departement CJM publiceert een nieuwsbericht met de inhoud van de conceptnota waarin deze als beslist beleid wordt voorgesteld. ('De Vlaamse Regering heeft beslist ...')

Museum (bestuur, directie en management)

Bart De Baere antwoordt over de middag op alle vragen voor commentaar van de diverse media met een standaardbericht: *'Geachte, We leven in een democratie waarin we politici hebben die beslissingen nemen. Het kabinet en het departement komen straks toelichting geven aan het personeel. Op grond daarvan zullen we verder overleggen over hoe we het best een toekomst maken in het verlengde van die beslissingen. Een interview lijkt me nu niet gepast, onze taak nu is te luisteren en te overleggen, met het welzijn van ons personeel, de kunstenaars en het publiek in ons achterhoofd'*.

Museum (personeel zonder bestuur, directie en management)

- Het M HKA publiceert een eerste collectieve reactie waarin het zich veerkrachtig toont.^v
- In de late namiddag wordt vanuit het personeel spontaan beslist om een vergadering samen te roepen, met als inzet een brief te schrijven naar minister Gennez.

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Kunstenaars en M HKA-medewerkster Christine Clinckx lanceert de petitie 'Oproep tot Massaal Protest: Hou de M HKA-collectie in Antwerpen!' waarin ze een voorstel doet om de museale werking te behouden maar binnen het kunstencentrumidee en met een centraal depot.^{vi}
- De commentaren hierop worden een discussieplatform met interessante reflecties. Frank Herman, wijst erop dat de 35 miljoen die aan de cultuursector beloofd is, niet naar de sector gaat maar naar steun aan armlastige steden^{vii}. Philippe Pirotte stelt dat niet enkel een museum en een collectie verloren gaan maar ook een ruimte voor artistiek risico, stedelijke verbeelding en historisch bewustzijn^{viii}. Ricardo Brey stelt dat elk museum zijn eigen uniek doel en identiteit heeft, zijn eigen DNA.^{ix}
- Kort daarna wordt er ook een internationale petitie gelanceerd.^x
- Antwerp Art, de organisatie die galerijen en andere presentatieruimtes bundelt, overlegt intern en communiceert naar alle leden over het overlegmoment van de Antwerpse schepen Van de Kelder de volgende avond in FOMU.

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

- Het verrassende nieuws wordt in alle Vlaamse media vermeld. In Gent is er veel vreugde. "Dat betekent dat het hart van de hedendaagse en actuele kunsten helemaal in Gent komt te liggen. En daar zijn we bijzonder trots op", zegt de Gentse schepen van Cultuur Astrid De Bruycker (Voor Gent).
- De reacties uit de kunstwereld zijn negatief. De beslissing *'komt zo plots en onvoorbereid, dat je haast van een shocktherapie kan spreken. Het M HKA afdanken en zijn museumfunctie en collectie afnemen, is een veel te drastische beslissing. Ze is nefast voor de uitstraling van de stad.'* stelt kunstenaar Luc Tuymans. Hij analyseert ook het alternatieve toekomstplan meteen als problematisch.
- Dirk Snauwaert van het Brusselse Centrum voor Hedendaagse Kunst Wiels concludeert: *'De hele hervorming van het museumlandschap komt overigens best eenzijdig over. Ze zet in op erfgoed, nostalgie en Vlaamse meesters. Hedendaagse kunst komt er bekaaid uit.'*

- Galeriehouder Sofie Van de Velde: *'Ik ben in shock. Dat het M HKA wegvalt als museum kan je alleen een verarming noemen. Het loopt er al een tijdje minder evident, maar we zagen nieuwe kansen. Nu zal de werking vrijblijvender worden: alle omkadering valt weg om kunst in zijn context te tonen.'*^{xi}
- Annick Schramme, hoogleraar Cultuurmanagement, toont zich kritisch: *'Vaak zijn collecties in steden ook historisch gegroeid. Het is geen koopwaar. Musea zijn ook een uithangbord voor een stad. Daarmee trek je veel publiek. Dat je voor een bepaalde kunst of een bepaalde kunstperiode naar een bepaalde stad moet, is voor mij een brug te ver. Het staat haaks op de diversiteit van het aanbod in een stad.'*^{xii}

Dinsdag 7 oktober 2025

Beleid

- De conceptnota verschijnt op de website van de Vlaamse Regering.^{xiii}
- 's Avonds organiseert schepen Van de Kelder een infomoment in FOMU, aanvankelijk aangekondigd als een moment waarop de reflectie kan beginnen over de nieuwe invulling van het M HKA. Het M HKA zelf wordt niet uitgenodigd. Personeel en kunstenaars uit het veld komen massaal opdagen. Maar liefst 250 mensen zijn aanwezig. Het gesprek wordt overgenomen door het kabinet kabinet Gennez en het departement Cultuur. De plannen worden collectief afgewezen, op geen enkele van de vragen komt een afdoend antwoord.
- Een journalist van de krant De Morgen schrijft een live verslag dat nog dezelfde avond online gaat^{xiv}.

Museum (bestuur, directie en management)

- In een informatievergadering van het bestuursorgaan deelt de directie met het bestuur wat geweten is.
- Het management team beraadt zich in uitgebreide vorm: niet enkel directie en afdelingsverantwoordelijken, ook de twee transitiecoördinatoren voor de transitie naar het nieuwe gebouw, de trekkers van de projectgroepen voor die transitie naar het nieuwe gebouw en de coördinatoren van de eerste twee zelforganiserende teams waarmee een organisatorische transitie was ingezet.
- De voorzitter van het bestuursorgaan neemt ontslag via een open ontslagbrief. Daarin schrijft hij: *'Een collectie is niet alleen een hoop werken, maar ook een samenhang die die werken zin geeft. Een museum draait om een profiel en dat bestaat niet alleen uit een collectie, maar ook uit een verhaal. De avant-garde kun je niet exporteren naar Gent. Het belangrijkste hedendaagse kunstverhaal van Vlaanderen, dat van Antwerpen, zal geen eigen plek krijgen maar een aanhangsel worden.'* Hij geeft ook een interview in De Morgen waarin hij zegt dat hij in heel zijn professionele carrière nooit een klungeligheid van een dergelijk niveau heeft meegemaakt.^{xv}

Museum (personeel zonder bestuur, directie en management)

- Het personeel van het M HKA vergadert over de brief aan de minister. De discussie focust op het inhoudelijke: wat wil het personeel eigenlijk, wat wordt de boodschap en hoe kan die helder en eerlijk gecommuniceerd worden? Het gaat niet enkel om jobzekerheid maar ook om het museum en om de collectie. Er ontstaat een spontane discussie over de volgende acties en over welke externe stakeholders zal worden gevraagd zich uit te spreken.
- In de namiddag wordt toestemming gevraagd van de erven Walter Swennen voor het gebruik van diens 'Zij die hier zijn zijn van hier' als basis voor het campagnebeeld en een flyer op de opening.
- Het personeel publiceert de open brief waarin het vraagt om transparantie, overleg en respect voor de opgebouwde expertise, met ook een uitdrukkelijke uitnodiging aan minister Gennez om op donderdag 9 oktober aanwezig te zijn op de opening van de zes nieuwe tentoonstellingen.^{xvi}

Kunst-en museumveld in Vlaanderen

Antwerp Art communiceert een eerste keer: *'Antwerp Art steunt het M HKA. Hedendaagse kunst behoort toe aan elke stad, tot elke gemeenschap, en het behoud van dit museum is cruciaal om een sterke en duurzame toekomst voor de Antwerpse kunstscène te kunnen waarborgen'.*

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

- Manu Claeys, bestuurslid van de Antwerpse kunstenaarsresidentieorganisatie Morpho, publiceert in De Standaard het eerste van vele opiniestukken uit de civiele maatschappij die zullen volgen. Hij vergelijkt de situatie met Oostenrijk dat met zijn 9 miljoen inwoners ook in steden als Graz, Linz en Salzburg architecturaal spraakmakende musea voor moderne en hedendaagse kunst bouwde, en met Polen. *'Dergelijke musea zijn een bovenbouw voor galerieën, kunstencentra en ateliers'*, stelt hij, *'een noodzaak voor steden die niet willen eindigen als openluchtmusea'*. *'Een harttransplantatie als deze beslissing nu, vraagt om gedegen besluitvorming en een publiek debat'*.^{xvii}
- De Standaard maakt een eerste analyse van wat nu precies de M HKA-collectie is die naar het SMAK gaat, en waarvan voorzien was dat ze in de nieuwbouw eindelijk zichtbaar zou worden. In het verlengde van de erfenis van het Internationaal Cultureel Centrum (ICC) op de Meir en de Stichting Gordon Matta-Clark, koos het M HKA vooral voor conceptuele kunst, performance, video en installaties. Panamarenko zou in de permanente collectiepresentatie centraal hebben gestaan.
- Er is ook een focus van kunst uit de voormalige Sovjetruimte en Zuidoost-Azië. Het M HKA beheert verschillende collecties van diverse herkomst. Hoofd museale werking van het M HKA Jan De Vree stelt: *"Ze is verankerd in het Antwerpse weefsel, dat kunstenaarsgedreven is. Ze is er gevormd en uitgebreid. Misschien kun je ze complementair noemen met die van het Smak. Maar de historiek ervan kun je nooit uitwissen of loskoppelen van de locatie."*^{xviii}
- Karel Verhoeven, hoofdredacteur van De Standaard, analyseert in zijn editoriaal de beslissing. *'Minister Caroline Gennez keek aan tegen twee hedendaagse kunstmusea waar wel wat aan hapert. Welke toverformule doet haar geloven dat één van de twee schrappen meer winst oplevert dan verlies?'* is zijn vraag. Hij eindigt: *'Ontluisterend is het dan toch wel dat dat Vlaanderen noch in zijn hoofdstad Brussel, noch in zijn grootste stad Antwerpen een levendig museum wil optuigen over een kunstkak waarin we al zevenhonderd jaar wereldtop zijn en die ook in zijn actuele vorm bij het beste hoort van wat wereldwijd te zien is.'*^{xix}

Woensdag 8 oktober 2025

Beleid

In de plenaire vergadering van het parlement geeft minister Gennez als reden voor haar beslissingen *'een strenge evaluatie door de beoordelingscommissies waaruit blijkt dat er nog heel veel ruimte voor verbetering is, en de beoordeling van M HKA negatief was. Op het moment dat er een negatieve beoordeling komt, dat we plannen om een museum van 130 miljoen euro 'and counting' te bouwen, met een management dat daar misschien niet klaar voor is, moet je keuzes durven maken.'*^{xx}

Museum (personeel zonder bestuur, directie en management)

Nadat de erven Swennen toestemming geven, beslissen enkele collega's om die slagzin ook in het groot te schilderen op een tweedehandsbanner.

Museum (bestuur, directie en management)

In een eerste gezamenlijke vergadering wisselen management team en personeel informatie uit om zich samen te beraden. Die vergaderingen zullen regelmatig doorgaan.

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- De Antwerpse musea, de collega's van het M HKA, delen via sociale media hun bezorgdheid over de hertekening van het museale landschap. Ze zijn bezorgd *'dat een collectie los wordt gekoppeld van de context waarin deze tot stand kwam en betekenis krijgt. Een museum met een vaste collectie, met een zichtbaar collectief geheugen waar de jonge kunstenaars zich toe kunnen verhouden is belangrijk voor een stad en een gemeenschap.'*
- De Koninklijke Academie voor Schone Kunsten en Sint-Lucas Antwerpen drukken hun steun uit. De academie schrijft: *'Wij danken het M HKA en alle medewerkers voor de jarenlange samenwerking met onze studenten, docenten en onderzoekers. We kijken ernaar uit om deze nauwe band in de toekomst verder uit te bouwen. We delen de bezorgdheid met onze peers binnen het kunstenveld en roepen op om de petitie in bio te ondertekenen om de museumcollectie in Antwerpen te houden. Hopend op een duurzaam perspectief voor alle*

kunststudenten, kunstenaars en kunstwerkers in Antwerpen, staan we open voor constructief overleg.'

- Sint-Lucas schrijft: *'Hedendaagse kunst behoort toe tot elke stad, tot elke gemeenschap, en het behoud van dit museum en haar collectie is cruciaal om een sterke en duurzame toekomst voor de Antwerpse kunstscene te kunnen waarborgen. We zijn dankbaar voor de samenwerking (o.a. in onze raad van bestuur) en de open deur voor onze studenten.'*

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

- In een opiniestuk nemen Pascal Gielen en Nele Wynants, onderzoeksprofessoren bij het Antwerp Research Institute for the Arts (Aria), Universiteit van Antwerpen, het troosteloze betonnen Panamarenkoplein als metafoor voor een 'efficiënte' visie op erfgoed waarin dit erfgoed wordt verhard, als een statische collectie gezien en tot businessmodel herleid, tegenover de mogelijkheid van *'een fragiel weefsel van recente kunstpraktijken waar de kunst van gisteren zich spiegelt aan die van morgen'*. Ze stellen dat de ruimte waar traditie en experiment elkaar raken, verdwijnt.^{xxi}
- In een andersluidend opiniestuk, ook in De Standaard, ziet Annelies Thoelen, voormalig bestuurder bij M HKA en nu bestuurder bij KMSKA, het potentieel van de nieuwe functie als kunstencentrum. *'Een museum als M HKA moet schuren, het moet kunstenaars tonen die op het scherp van de snede werken, over thema's die nú branden. Die sprankel was misschien wel al enige tijd verdwenen'*, vindt ze. Ze ziet een opportuniteit in het verlies van *'de ballast van een collectie'*. Dan *'kun je sneller, brutaler en actueler werken.'*
- Het Nederlandse tijdschrift Metropolis M maakt een feature waarbij kunstenaar Dennis Tyfus spreekt over schaamteloos toneel, een heimelijke en stiekeme wijze van doen op autoritaire wijze en een traditie die onder de mat wordt geveegd.^{xxii}

Media internationaal

Met een artikel in het Amerikaanse Art News, het oudste en breedst gedistribueerde kunsttijdschrift ter wereld, komt er een eerste internationaal mediabericht. Art News geeft het internationale perspectief op M HKA: *'Its collection now numbers around 8,000 objects, and it is known for its closely watched exhibition program, featuring a mix of single-artist surveys and group exhibitions. Recent shows include solos for Nástio Mosquito (in 2024), Dorothy Iannone (2023), and Anthea Hamilton (2022), as well as the 2024 exhibition "The Lives of Animals." The museum is currently hosting the Kyiv Biennial 2025 and a survey of Pauline Curnier Jardin, with a major Nicola L. retrospective planned for 2026.'*^{xxiii}

Donderdag 9 oktober 2025

Museum (personeel zonder bestuur, directie en management)

- Het M HKA opent het najaarsseizoen met zes tentoonstellingen. Twee daarvan liggen op het snijvlak van twee internationale interesses van minister Gennez: Palestina en Oekraïne. Een van de tentoonstellingen maakt deel uit van de - over diverse locaties in Europa en Oekraïne verspreide - Biënnale van Kyiv. De expo focust op 'Midden-Oosten-Europa' en toont zowel Palestijnse als Oekraïense kunstenaars. Dat doet ook de tentoonstelling over Solidariteit in INBOX.
- De andere expo's zijn de eerste overzichtstentoonstelling van de Franse kunstenares Pauline Curnier Jardin, een presentatie van de zopas geschonken installatie van de Oezbeekse kunstenares Saodat Ismailova, en presentaties van de Antwerpse kunstenaar Vaast Colson en van de historiek van de Antwerpse kunst ruimte Morguen.
- Tijdens de opening worden toespraken gehouden door en voor het kunstenveld, door de voorzitter van de galerievereniging, een vertegenwoordiger van de buurtvereniging en de kunstenaars Luc Tuymans en Nikolay Karabinovych. Het personeel leest de open brief voor.
- Er zijn meer dan 2500 bezoekers. Minister Gennez is afwezig, ondanks de expliciete oproep van het personeel in hun open brief van 7 oktober. Twee kabinetsmedewerkers zijn wel aanwezig.

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

- Fernand Huts, eigenaar van Katoen Natie en oprichter van de Phoebus Foundation waarmee hij van de Boerentoren een kunstcentrum zal maken, mengt zich in het debat. Hij stelt dat een

Antwerpen zonder museum voor hedendaagse kunsten ondenkbaar is, en dat als het M HKA zou verdwijnen, hij de leemte mee wil helpen opvullen. *'Daar heeft de stad recht op'*^{xxiv}

- Journalist Danny Ilegems maakt in De Morgen een scherpe analyse. Al jaren klagen kunstenaars, Antwerpse galeriehouders en bezoekers over het M HKA en klaagt het M HKA over plaatsgebrek in een archaisch gebouw. En nu klaagt de Antwerpse kunstwereld over het plan van de Vlaamse minister van Cultuur om het M HKA te ontmantelen. Terecht, aldus Ilegems, want het plan getuigt van een zorgwekkend gebrek aan historisch bewustzijn en heeft de *'ondraaglijke lichtheid van een wensdroom. Alsof dit M HKA kan ontpoppen tot kunstencentrum met internationale uitstraling, en dit S.M.A.K. vlotjes kan uitgroeien tot onbetwiste Vlaamse tempel van de hedendaagse kunst.'* Het heeft ook *'een parfum van politieke koehandel over zich'*.^{xxv}
- Socioloog Rudi Laermans zet in dezelfde krant de beslissing en de conceptnota weg als *'een flink rammelende ad-hoclegitimatie'* van *'wat op langere termijn een flipflopbeleid'* blijkt te zijn. *'Het is gewoon grof om van de ene op de andere dag een make-over van het Vlaamse museumlandschap te decreteren zonder afdoende verantwoording, zonder publiek debat, zonder overleg met centrale stakeholders, en zonder consultatie van de officiële adviesorganen en het betrokken kunstenveld. Hier is gewoon over alle hoofden heen partocratisch beslist vanuit allerhande belangenafwegingen.'* Hij besluit: *'De democratie boert achteruit, en de cultuurminister van Vooruit duwt mee.'*^{xxvi}

Media internationaal

- De Europese museumconfederatie L'Internationale, waarvan M HKA oprichtend lid is, publiceert een statement^{xxvii}. Ze wijst erop dat de plannen geen aandacht geven aan het belang van M HKA als gesitueerde erfgoedinstelling, die de rijke artistieke historie van Antwerpen inbedt in diverse contexten. Het opzet om collecties en erfgoedwerking te centraliseren staat lijnrecht tegenover de focus van L'Internationale op het bevorderen van meervoudige historische en perspectieven. L'Internationale kant zich tegen het opzet van een uniform gemaakte nationale collectie. Daaruit blijkt onbegrip over museale collecties, hun werking binnen gemeenschappen en relaties. Ze interpreteert de beslissing als een destructieve symbolische daad die musea herleidt tot verbruiksgoederen ten dienste van politieke agenda's, en vindt het gebrek aan transparantie en concretisering schrijnend.
- Museum Watch, het Comité van de ICOM-geaffilieerde wereldwijde organisatie van hedendaagse kunstmusea CIMAM, publiceert een statement waarin het de conceptbeslissing over M HKA duidt als regressief cultureel beleid dat streeft naar centralisatie, inzicht mist in de rol van collecties en hun verband met specifieke contexten en instellingen, en leidt tot besluitvorming die niet op professionele normen is gebaseerd. Museum Watch vraagt de Vlaamse minister van Cultuur om een alternatieve aanpak te zoeken die start van de waarde van het museum, waarin het niet wordt leeggeruimd en herleidt tot een huls voor dynamieken van het moment.^{xxviii}

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

In De Standaard verschijnt een ambitieus artikel dat een round-up tracht te maken. De krant stelt dat het plan om ervoor te zorgen dat het M HKA tegen 2030 zijn vleugels eindelijk helemaal uit zou kunnen slaan, plots veranderde in een nachtmerrie:

- Zowel het M HKA als het SMAK werden al lang als zorgenkinderen in het museumlandschap gezien. Het waren halfbakken oplossingen, waar Vlaanderen niet veel in geïnvesteerd heeft.
- Het M HKA, het eerste eigen museum voor hedendaagse kunst in Vlaanderen, ontstond uit de dynamische werking van het ICC. Het jonge M HKA had er alle moeite mee om de polepositie te bemachtigen. *'Er moest aanvankelijk hard geknokt worden'*, zegt Johan Pas, docent aan de Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen. *'Jan Hoet in Gent en Flor Bex in Antwerpen knokten en toonden dat actuele kunst thuishoort in een klassiek instituut. Zo ontstond een spanningsveld. Door de extreem krappe budgetten werd dat een spreidstand.'*
- Het M HKA werd gevestigd in een voormalige graansilo en kreeg een regelmatige werking, waarbij er vanaf 2002 veel aandacht ging naar onderzoekswerk, collectievorming en archivering.
- Recent bleef het M HKA wel kunstenaars op de kaart zetten, maar werd het, volgens een rondvraag van De Standaard, minder aantrekkelijk zodat *'het publiek voor grote overzichten van Michaël Borremans, Berline De Bruyckere en Luc Tuymans de jongste jaren elders naartoe moest. Het aanbod in het M HKA wordt vaak als stug, highbrow en erg reflexief'*

omschreven.' Ook de kijk op activistische kunst was in de context van het M HKA moeilijk in de praktijk te brengen.

- Dat beeld resoneert met 'bezoekerscijfers die niet beantwoorden aan de verwachting'. Zo citeert De Standaard de impressies van de administratie. Ze stelt dat het de bezoekerscijfers heeft kunnen inkijken: die blijken ongeveer de grootteorde van het SMAK te hebben.
- Ook op andere vlakken, met name management, citeert De Standaard uitgebreid de visie van de administratie: 'Het beleid volgde het M HKA al vele jaren met argusogen.'^{xxix}
- In dezelfde krant analyseert filosoof en ethicus Nicolas Alzetta hoe de minister met haar plannen van managementdenken aan marketingtaal doet. Hij stelt dat ze daarmee een post-politieke consensus volgt, een macht die enkel opereert volgens procedure en daardoor haar verantwoordelijkheid ontloopt. 'Hoe vanzelfsprekend dit is geworden, blijkt doordat een progressieve minister de progressieve idealen offert in naam van de mercantilistische logica van efficiëntie en zichtbaarheid. Kunst wordt een distributieprobleem en ook rebels is men nu in opdracht.'^{xxx}

Vrijdag 10 oktober 2025

Museum (bestuur, directie en management)

Drie van de vier onafhankelijke bestuurders nemen ontslag. De twee internationale bestuurders, Vasif Kortun en Eugene Tan, doen dat publiek. Ze vinden zowel de beslissing als het gevolgde proces onaanvaardbaar.^{xxxi}

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- NICC, de kunstenaarsgedreven vzw met specifieke aandacht voor de sociaaleconomische positie van beeldende kunstenaars en het bevorderen van de artistieke praktijk, heeft een ontmoeting met het kabinet en publiceert zowel ervoor en erna een statement.
- In het eerste statement wordt gesteld dat de voorgestelde hervorming niet aanvaard wordt door de sector en dat deze actief betrokken moet worden om het vertrouwen in het beleid te herstellen. Daarvoor is duidelijkheid nodig over hoe het plan tot stand gekomen is en waarom de communicatie op deze manier verlopen is. De minister zal moeten erkennen dat de situatie niet zorgvuldig en zorgzaam genoeg is aangepakt, maar eenzijdig en zeer kwetsend. En er moet ook een duidelijk stappenplan komen van de hervorming als geheel, met input én een serieuze evaluatie van de sector.^{xxxii}
- In het tweede statement stelt het NICC dat belangrijke stakeholders als de kunstenaars, kunstwerkers, curatoren, onderzoekers, het publiek en de bredere maatschappij uitgesloten zijn uit het besluitvormingsproces en dat dit des te uitdagender is wanneer politieke belangen diepgeworteld meespelen. Het NICC is bezorgd over het behoud van de unieke identiteit en erfenis van elke instelling en heeft niet de indruk dat alternatieve scenario's serieus werden onderzocht.

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

In De Standaard wordt de vraag gesteld of het SMAK klaar is voor zijn nieuwe rol. Daarbij zal het '*niet meer tot uitputtens toe exposities blijven klaarstomen, maar zich meer toeleggen op de canonisering van de Vlaamse kunstcollectie*'. Inzage in het beslissingsproces kreeg tot dusver niemand. Over de keuze voor het SMAK doen twee scenario's de ronde: ofwel zou er een politieke afspraak zijn, ofwel zou de collectie in het SMAK zwaarder wegen dan die van Antwerpen. Eind 2025 is het organisatorisch verbeteringstraject in het SMAK afgerond, de volgende twee jaar komt er een transitietraject waarbij het volledige beleid wordt herbekeken en er vacatures komen voor de topfuncties.^{xxxiii}

Media internationaal

- Art Review publiceert een artikel waarin het citeert uit de open ontslagbrief van de internationale bestuurders Eugene Tan en Vasif Kortun. Ze schrijven: '*Throughout our tenure, we were often dismayed by the government's dysfunctional, arbitrary interventions and lack of vision, which felt like a persistent, deliberate effort to undermine the museum's professional practices across different administrations. We were surprised by the lack of sound policy and etiquette from a Western European country with a history of excellent cultural practices.*'^{xxxiv}

- The Art Newspaper publiceert een artikel waarin het M HKA situeert als *'considéré comme l'un des musées d'art contemporain les plus respectés d'Europe'* en Bart De Baere als *'parmi les premiers directeurs de musée à élargir la programmation et les acquisitions à une véritable dimension mondiale.'*^{xxxv}

Zaterdag 11 oktober 2025

Museum (bestuur, directie en management)

- Bart De Baere geeft een interview in De Standaard om de feiten van de kant van M HKA breder te kaderen, nadat hij de dag ervoor al kort op de radio sprak. Het ergste vindt hij dat de langverwachte inhaalbeweging op het vlak van beeldende kunstinfrastructuur in Vlaanderen er opnieuw niet komt. De voorbije zeven jaar werkte hij vooral intensief aan de realisatie van het nieuwe gebouw dat in het vorige regeerakkoord stond. *'Alles wat ik de voorbije tijd heb gedaan, was het M HKA klaarstomen voor een andere toekomst. Mijn tijdperk is al lang voorbij.'*
- M HKA publiceert parallel daaraan een opiniestuk van hem, ook in het Engels, om de internationale gemeenschap enigszins te informeren.^{xxxvi} De boodschap: het M HKA zette de voorbije twintig jaar systematisch in op de uitbouw van de museale werking, hoewel het geen extra capaciteit kreeg. Toen tien jaar geleden de beslissing voor de nieuwbouw kwam, startte het een aantal voorbereidende trajecten, ook in de backoffice, met collectieonderzoek, archiveren en digitalisering. Het museum had gehoopt dit traject te kunnen aftoetsen aan een internationale peer review door mensen uit hedendaagse kunstmusea zoals bij de kunsteninstellingen, maar de procedure bleef gestandaardiseerd, met een algemene commissie uit het brede erfgoedveld. Die bevond het plan van 40 bladzijden niet concreet genoeg, wat klopt, want M HKA zat midden in een startende transitie, zonder duidelijkheid over de middelen en met een directeurswissel in het onmiddellijke vooruitzicht. Het is niet zorgvuldig om op basis daarvan een instelling af te schaffen, stelt hij.

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Frank De Maegd, voormalig galerist van Zeno X die een bijzonder rijke collectie heeft, stelt in een open brief in Metropolis M dat het ene museum het andere niet is, dat de collectie van het M HKA vergroeid is met Antwerpen en niet ontworteld kan worden, dat Antwerpen al jaren wachtte op de nieuwbouw voor het hedendaagse kunstmuseum en dat hij daar graag aan had bijgedragen door een mooie schenking.^{xxxvii}
- In De Morgen duidt hoofdcommentator Bart Eeckhout de conceptnota als een 'koehandel': een 'parochiale deal tussen steden en partijbolwerken'. Hij wijst erop dat ook het SMAK gaat verdwijnen - de conceptnota spreekt daar over 'het nieuwe Vlaamse museum voor hedendaagse en actuele kunsten' - en dat zowel in Gent als in Mechelen het progressieve stadsbestuur, met Vooruit in de coalitie, worstelt met oplopende schulden. Hij ziet de overname van musea daar als een bail-out van de bevriende lokale besturen. N-VA krijgt in Antwerpen een artistiek aanbod dat nauwer aansluit bij de eigen conservatieve voorkeur, Gent als 'linkse' stad de weerbarstigere hedendaagse kunst.^{xxxviii}

Zondag 12 oktober 2025

Beleid

Schepen van Stadsontwikkeling Patrick Janssens (Vooruit) bevestigt op de regionale televisie ATV dat het idee van de nieuwe hoogbouw op de site gekoppeld was aan het bouwen van een museum. 'Als dat er niet komt, kan er niet zomaar hoger worden gebouwd dan in de onmiddellijke omgeving', aldus Janssens. Hij ontkent ook dat een projectontwikkelaar al een optie heeft op de grond.^{xxxix}

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het beeldende kunstveld houdt een eerste vergadering in CASSTL, met vooral kunstenaars, en ook twee personeelsleden van het M HKA. Hierop worden voor het eerst mogelijke juridische stappen overwogen en de vraag gesteld naar financiële middelen voor een dergelijke strijd. De problematiek van het gebrek aan inspraak wordt aangekaart, de mogelijkheid van gesprekken met het kabinet

afgewogen, acties en een manifest vooropgesteld. Er wordt beslist een groep mensen te zoeken die het kunstenveld kan vertegenwoordigen en de acties en communicatie kan aanvoeren.

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

- Het debatprogramma Wakker op Zondag (ATV) brengt Bart De Baere (M HKA), Luc Tuymans, Annick Schramme (UA) en Bruno Verbergt (Mu.Zee) samen voor een discussie. Bruno Verbergt verdedigt de conceptnota.
- Manu Claeys, bestuurslid bij Morpho vzw en voorzitter van stRaten-generaal, publiceert '15 +1 scherpe vragen die politici, beleidsmakers en cultuurliefhebbers niet mogen negeren'. De eerste is: *'Hoe denkt de Vlaamse Regering de collecties van twee musea 'breder toegankelijk te maken' door één van die twee musea te sluiten?'*. De tweede: *'Waarom zou er in Vlaanderen slechts plaats zijn voor één museum voor hedendaagse kunst, terwijl bijna elke centrumstad haar eigen museum voor schone of moderne kunsten behoudt?'*. De derde: *'Waarom valt de keuze voor dat ene museum op Gent, dat in vele opzichten – collectieomvang, bezoekersaantal, netwerk van galeries en kunstenaars – kleiner is dan Antwerpen?'*. En zo zijn er zestien. Zijn oproep is helder: vooraleer men een museum opdoekt, moet er eerst verantwoording komen.^{xi}

Maandag 13 oktober 2025

Kunst- en museumveld internationaal

De directrice van het museum van Warschau schrijft namens de Europese museumconfederatie L'Internationale een brief van aan minister Gennez. Ze stelt dat M HKA een unieke verzamelbenadering heeft met onder meer een focus op efemere en contextgebaseerde kunst. Musea, stelt ze ook, *'zijn meer dan enkel een budget, administratie en logistiek. Musea behouden reflecties, uitdrukkingen en inzichten die het waard zijn te worden gedeeld met een publiek en met toekomstige generaties. Voor de internationale gemeenschap is het proces nu verbazend en moeilijk te begrijpen. Het ondermijnt het vertrouwen in democratische procedures en de waarde van dialoog.'*^{xii}

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

In een opiniestuk in Knack plaatst Peter Casteels de sluiting van het M HKA naast de luchthaven van Deurne die wel open mag blijven. Onbegrijpelijk, vindt hij. Het leidt leden van het Burgerplatform van het Vliegerplein ertoe om het M HKA meteen te projecteren in het geklasseerde modernistische luchthavengebouw. Met ook een Panamarenkovleugel.

Media internationaal

Het gereputeerde Amerikaanse tijdschrift Artforum bericht over wat er in Vlaanderen gebeurt.^{xiii}

Dinsdag 14 oktober 2025

Beleid

Laurence de Bolle en Carolien Coenen van het departement CJM en kabinetsadviseur Tom Kestens komen naar Antwerpen om met het management team (beperkt tot de zakelijk directeur en de afdelingsverantwoordelijken) de conceptnota te bespreken. De algemeen directeur is hierbij niet aanwezig. Hij krijgt een aparte uitnodiging voor een gelijktijdig gesprek met adjunct-kabinetschef Milan Rutten op het kabinet in Brussel.

Museum (personeel zonder bestuur, directie en management)

Het personeel vergadert op dinsdagnamiddag om de ontmoeting met de minister op woensdagochtend voor te bereiden. Aangezien die zal doorgaan zonder het management, wordt ze ook zo voorbereid. Vertrouwenspersoon Jan Stuyck wordt gevraagd om eensgezind en met neuzen in dezelfde richting de voorbereidingen te treffen. Er wordt beslist om te focussen op inhoudelijke vragen over de conceptnota en wat tot dan gecommuniceerd is, dus met focus op definities en geschreven woorden, niet emotioneel.

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

Architect Hans Caarls koppelt in een opiniestuk de beslissing binnen het kader van een sluipende privatisering van de Antwerpse publieke ruimte. De nieuwe bestemming van de grond moet publiek blijven, stelt hij. Het samengaan van kleine en grote instituten, van een familiaal gerunde bakkerij tot een Vlaams Museum van Hedendaagse Kunst, maakt samenleven boeiend, stelt hij. *'Een diepgeworteld instituut als het M HKA top-down onderuithalen is een bestuurlijke aanslag op al wie dagelijks werk maakt van het samenleven in de stad.'*^{xliii}

Woensdag 15 oktober 2025

Beleid

Minister Gennez spreekt het personeel van het M HKA toe (zonder het management team).

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

ICOM-België verwijst in een open brief naar de ICOM-museumdefinitie en ethische code. Een top-downbeslissing om een collectie te verplaatsen kan niet. Museale collecties moeten beheerd worden in samenspraak met de gemeenschap rond die objecten. In het geval van de collectie van het M HKA mogen de kunstenaars, liefhebbers, kenners en professionals aanspraak maken op de status van 'gemeenschap van herkomst'. ICOM roept de minister op om in gesprek te gaan met deze gemeenschap om met hen een beleid rond de collecties op te zetten.^{xliv}

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

- Stadsbouwmeester Christian Rapp kondigt aan dat hij geen verlenging van zijn mandaat wil. Daarbij vernoemt hij de beslissing om geen nieuw Museum voor Hedendaagse Kunst (M HKA) te bouwen als een belangrijk gegeven: *'Ik heb in de laatste weken een paar frustrerende ervaringen moeten meemaken en daarbij vormt de besluitvorming over het M HKA een triest hoogtepunt'*.^{xlv}
- Inge Schelstraete, kunstcritica bij De Standaard, schrijft een recensie over de overzichtstentoonstelling van Pauline Curnier Jardin en besluit: *'Hopelijk is het museum er nog als Curnier Jardin, op jongere leeftijd dan Carol Rama, een Grote Naam is.'*^{xlvi}

Woensdag 16 oktober 2025

Beleid

Minister Gennez licht in de parlamentscommissie Cultuur haar conceptnota toe, met *'een betere en logischere spreiding van de collectie van de Vlaamse gemeenschap over heel Vlaanderen'*. Ze stelt:

- *'De collectie van het SMAK kantelt in in de collectie van de Vlaamse gemeenschap.'* *'We willen onze collectie ook breder tonen, we willen ze ook breder spreiden, Vlaanderen breed.'*
- *'We willen graag het M HKA de kans geven om een internationaal kunstencentrum voor beeldcultuur te worden, een broedplek voor actuele kunsten. Er zal ruimte zijn voor tentoonstellingen, exposities, residenties, ateliers, workshops en onderwijs.'*
- *'Eén van de belangrijkste doelstellingen van deze kunstinstelling wordt het herstellen van de band tussen kunsten aan de ene kant en erfgoedpraktijken aan de andere kant'*. Voor haar gaat het niet over instellingen maar over makers, zegt ze.
- *'Ook de versterking van het internationaal cultuurbeleid, met ook een poot beeldende kunsten, bijvoorbeeld in samenwerking met Oekraïne, zit mee in de hertekening.'*

De Parlementaire Commissie Cultuur stelt tal minister Gennez tal van vragen over de conceptnota. Veel daarvan blijven onbeantwoord.

- Katrien Partyka (cd&v) zet de toon: *'Ik twijfel niet aan de inhoud, ik kan er ook geen uitspraak over doen. We waren niet uitgenodigd op het feestje, om het zo te zeggen. Het parlement komt op een moment dat de lichten bijna uitgaan, dat de stoelen op de tafel worden gezet, dat de zaal wordt opgeruimd. Op dat moment mogen wij in het parlement van gedachten wisselen. We mogen achteraf van gedachten wisselen over de beslissingen en weten zelfs niet hoe die beslissingen tot stand zijn gekomen.'* Daarna stelt ze twee dozijn vragen.
- *'De collectie wordt niet afgepakt van het M HKA en op camions gezet naar Gent. Het museum wordt evenmin gesloten of opgedoekt'*, stelt minister Gennez nog in de commissie. De

Vlaamse media berichten uitgebreid over haar uitspraken en pareren haar *'Hou toch op met fakenieuws te verspreiden'* met verwijzing naar de bron van het nieuws, de conceptnota^{xlvii} Wat dat alles precies inhoudt, is niet helemaal helder.^{xlviii}

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het vernieuwde HISK, dat een interdisciplinair post-master programma opzet nadat het HISK uit Antwerpen was vertrokken, naar Gent ging en daar een stille dood was gestorven, spreekt zijn steun uit. Het schrijft: *'Antwerpen, dat zich lokaal en internationaal profileert als artistiek en avant-garde, kan niet zonder een museum voor hedendaagse kunst. Zo'n museum fungeert als muze en als motor van de lokale artistieke biotoop. Het werkt als een magneet voor internationale kunstenaars, kunststudenten, kunstwerkers en kunstliefhebbers. Dit museum verwijderen, zou het effect hebben van een lobotomie. De band tussen verleden, heden en toekomst wordt doorsneden.'*^{xlix}

Kunst- en museumveld internationaal

- Een reeks directeuren van de belangrijkste Europese musea, onder meer het Centre Pompidou in Parijs, het Ludwig Museum in Keulen, het Stedelijk Museum en het Rijksmuseum in Amsterdam en Tate Modern in Londen, spreken zich in een open brief uit. Ze spreken hun steun uit voor M HKA dat ze een van de meest gerespecteerde hedendaagse kunstmusea in Europa noemen, met een cruciale internationale rol door de kwaliteit van het tentoonstellingsprogramma en door het bruikleenbeleid. Ze dringen erop aan om M HKA verder te ondersteunen als een hoeksteen van zowel het Vlaamse als het internationale kunstlandschap.
- Ann Demeester, directeur van Kunsthuis Zurich, schrijft een opiniestuk waarin ze wijst op het pleidooi van Caroline Gennez in 2014 om burgers meer te betrekken bij de politieke besluitvorming, volgens een 'stakeholdersmodel'. Dat kan alleen er dialogo is, terwijl het huidige besluit van de minister zonder noemenswaardige consultatie tot stand is gekomen. Enkele passages: *'Als je een verzameling delokaliseert, wordt het instituut waar ze ooit werd getoond en waar ze is geboren, ontzield en van betekenis ontdaan'. 'De facto sterft een museum met een kleurrijke geschiedenis en stevige wortels in de stad waar het is ontstaan'. 'Dat is verontrustend en kan precedenten scheppen voor meer rücksichtslose onttaking van erfgoedinstellingen op basis van politieke beslissingen, uitgevoerd in naam van herschikking, efficiëntie en centralisatie.'*ⁱ

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

De Morgen laat schilders Luc Tuymans en Michaël Borremans aan het woord. Beide zijn scherp:

- *'Hier worden problemen gecreëerd in plaats van opgelost. Antwerpen zijn museum voor hedendaagse kunst ontnemen zal ook nefast zijn voor de stad, voor de lokale economie en de leefbaarheid.'* *'Overal in de wereld worden musea voor hedendaagse kunst bijgebouwd en overal zijn het toeristische trekpleisters. Maar Antwerpen zou het zijne de facto afschaffen? Dat is van de pot gerukt. In een stad als Antwerpen is een museum voor hedendaagse kunst een absolute noodzaak'*
- Het M HKA en het SMAK zijn twee verschillende contexten, twee verschillende geschiedenissen, met beide hun eigenheid en waarde. Volgens de kunstenaars hebben ze ook een slecht beleid met elkaar gemeen, met een bestuur van directeurs die voor het leven benoemd zijn en raden van bestuur die wel politieke zetbaasjes lijken.
- Uiteindelijk legt Tuymans de verantwoordelijkheid volledig bij de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse beleid, die wankel structuren gecreëerd heeft en desinvesteringen gedaan, met nu 'een herstructurering die weer hopen geld zal kosten en die nergens toe zal leiden'.
- Ze pleiten voor een hybride systeem van publiek-private instellingen die veel onafhankelijker kunnen werken.ⁱⁱ

Vrijdag 17 oktober 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het M HKA wordt bezet door open klassen van de opleiding DRAMA van het Conservatorium Antwerpen.

Zondag 19 oktober 2025

Kunst-en museumveld in Vlaanderen

- Het beeldende kunstveld heeft zijn tweede vergadering, vanaf nu onder de noemer 'Museum at Risk', in Beautiful Planet. Hun belangrijkste eis: uitstel van beslissing van de conceptnota hedendaagse kunst, oorspronkelijk gepland op 15 december, om diepgaand in gesprek te kunnen gaan en het museum te behouden in een nieuwe structuur.
- Er komt een taakverdeling via werkgroepen, met juridisch onderzoek, aanschrijven politieke partijen, communicatie en social media, acties en manifestaties, veldonderzoek, draagvlak, studie en crowdfunding.
- Ze formuleren vier kernpunten: 1. We willen een museum voor hedendaagse kunst (in Antwerpen). 2. Een museum voor hedendaagse kunst heeft een collectie. 3. Een museum voor hedendaagse kunst van internationaal niveau verdient een passende infrastructuur. 4. We willen inspraak en mede-beslissingsrecht in een hervorming van Vlaamse musea

Maandag 20 oktober 2025

Beleid

Tijdens de Antwerpse gemeenteraad komt schepen Van de Kelder onder vuur te liggen over de conceptnota van minister Gennez en de gevolgen voor het M HKA en Antwerpen. De media gaan hier de volgende dag uitgebreid op in. *'Ik had verwacht dat u voor het M HKA zou gevochten hebben en luidkeels geroepen: niet met mij.'* De uitspraak van Meyrem Almaci (Groen): *'Bent u een schepen van cultuur of een apparatsjik van Vooruit?'* wordt opgepikt. Omdat de minister zei dat Antwerpen op de hoogte was, wordt de vraag gesteld: *'Wie wist wat wanneer?'*

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

In een derde statement herneemt NICC eerdere opmerkingen. Ze benadrukt het belang van open debat en van samenwerking tussen partijen met verschillende belangen. Het NICC zal in dialoog gaan met beleidsmakers en alternatieve scenario's onderzoeken en daarbij diversiteit als basis nemen.

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

- Inigo Custers, Christophe Van Gerrewey, Beatriz Van Houtte Alonso en Pieter T'Jonck reflecteren in het tijdschrift De Witte Raaf over de twee architectuurwedstrijden voor het museum in Antwerpen. Het gesprek ging door een dag voor minister Gennez bekendmaakte dat ze het project schrapte. Ze vermelden dat de ontwerpbundels voor de architectuurwedstrijden van 2019 en 2024 kunnen geconsulteerd worden op de website van de Vlaams Bouwmeester.^{lii}
- In een brief aan de Antwerpse Gemeenteraad antwoordt de buurtvereniging Open Zuid op vragen die hen werden gesteld. Ze wijzen erop dat dit een ongeziene beslissing is.
- De organisatie stelt: *'Als er in Vlaanderen maar één hedendaagse kunstmuseum mag zijn, kan men ook beslissen dat er maar één voetbalstadion zou mogen zijn.'* Wat de collectie betreft, zijn er veel onduidelijkheden over de mate en condities waarin nog een deel van de collectie in Antwerpen zou kunnen worden getoond. Ze stelt dat het kabinet zich ook vergaloppeert door ontkenning van de complexiteit van de juridische status en van de depotproblematiek, waar het de Vlaamse Gemeenschap zelf is die tekort schiet.
- Open Zuid vindt ook onduidelijk wat er moet worden verstaan onder de uitspraak dat 'M HKA een kunstencentrum wordt, maar toch ook een museum zal blijven'. *'Een kunstencentrum is geen museum. Het heeft een andere werking, personeelsstructuur en uitstraling. De internationale samenwerking zal wegvallen. En Antwerpen heeft bovendien al meerdere kunstencentra. M HKA zal vanaf 15.12 van het kabinet ook instructies krijgen op het vlak van programmatie en functioneren. Het problematische gebouw maakt van dit kunstencentrum een financieel en technisch onhaalbaar plan. Anderzijds was de nieuwbouw, blijkens antwoord op een recente parlementaire vraag, wél een haalbare kaart, met een bouwkost van 75 miljoen BTW inclusief, en met volgens de buurtvereniging fictief aangedikte onvoorziene kosten om tot 130 miljoen te komen.'*
- Tot slot verwijst de buurtvereniging naar het boek 'De verschillen' van minister Gennez, waarin de minister zelf oproept om burgers deelgenoot te maken aan de politieke besluitvorming.^{liii}

Dinsdag 21 oktober 2025

Kunst-en museumveld in Vlaanderen

- Het M HKA wordt bezet door open klassen van ST-LUCAS Kunstsecundair Antwerpen.
- Vertegenwoordigers uit het Antwerpse Kunstenveld (Nadia Bijl, Frank Demaegd, Luc Tuymans, Nadia, Rinus Van de Velde) hebben een vergadering met Caroline Gennez, Patrick Janssens en Lien Van de Kelder. Patrick Janssens laat verstek gaan. De vergadering levert weinig op.

Kunst- en museumveld internationaal

- AICA International, de wereldwijde vereniging van kunstcritici, protesteert tegen de conceptnota en sluit zich aan bij de oproep uit de Belgische en internationale kunstgemeenschap om deze arbitraire beslissing ongedaan te maken: *'Any plan to centralise the cultural landscape by margining institutions and moving national collections without any consultation with the museum, its stakeholders, museum experts or artists is a violation of their cultural rights. The exclusion of citizens from any conversation that will have a powerful impact on the cultural landscape is, by default, a restriction on freedom of expression.'*
- De brief, ondertekend door de president en de voorzitter van de censuurcommissie van AICA, wordt verstuurd naar de directeur voor Democratie bij de Europese Raad, de Commissaris voor Intergenerationele Rechtvaardigheid, Jeugd, Cultuur en Sport van de Europese Commissie, minister Gennez en de permanente vertegenwoordiging van België bij UNESCO.

Woensdag 22 oktober 2025

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

Danny Ilegems analyseert het advies van de commissie die de beleidsplannen van de Vlaamse kunstinstellingen (voor de periode 2026-2030) beoordeelde. Naar dit advies verwees minister Gennez om het voorziene gebouw en de museale werking van M HKA stop te zetten.

- 'Ironisch genoeg scoort het M HKA volgens het advies nog het best in zijn rol als museum', concludeert Ilegems. De algemene beoordeling is 'onvoldoende' maar de adviescommissie verbindt daar andere conclusies aan dan de minister. De commissie ziet M HKA als een spraakmakende instelling die op internationaal niveau pionierswerk verricht op het vlak van hedendaagse kunst en die als cultureel-erfgoedinstelling in een nieuw museumgebouw een belangrijke schaa sprong moet maken. Wat steun en begeleiding vraagt van de Vlaamse overheid.
- De commissie raadt aan om de organisatie te versterken en sneller een nieuwe algemeen directeur aan te werven. Conclusie: *'dit is de stok waarmee Caroline Gennez het M HKA wil doodkloppen, in plaats van het nodige te doen om het beter te laten functioneren.'*^{liv}

Donderdag 23 oktober 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het M HKA wordt bezet door open klassen van de opleiding Fotografie van de Koninklijke Academie.

Vrijdag 24 oktober 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Het M HKA wordt bezet door open klassen van PXL-MAD School of Arts Hasselt Departement Vrije Kunsten en door open klassen van ST-LUCAS Kunstsecundair Antwerpen.
- Dertig galerijen publiceren een open brief. Ze stellen: *'Het ontmantelen van dit museum zonder een duidelijke, gedragen toekomstvisie is meer dan een beleidsfout. Het is een verontrustend signaal dat hedendaagse kunst niet naar haar waarde wordt ingeschat vanuit de politiek'*. Ze willen een structurele verankering van het M HKA *'als toonaangevend museum'*

voor hedendaagse kunst, lokaal én internationaal'. Verder moeten ook de expertise en de collectie van het museum behouden blijven en wordt gevraagd om te investeren in infrastructuur, *'die perspectief biedt voor kunstenaars en publiek'*.

- Nigeriaans-Belgische kunstenaar Otobong Nkanga reageert op de aangekondigde afbouw van M HKA in een interview naar aanleiding van haar overzichtstentoonstelling in het Parijse Musée d'Art Moderne: *'Het M HKA gaf me mijn eerste echt grote tentoonstelling. Ik overwoog al een tijdje om mijn performance-archief aan het M HKA te schenken. Wat nu? Hoe kunnen wij onze overheid nog vertrouwen?'*^{lv}

Zaterdag 25 oktober 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Met de actie 'Museum At Risk: Kunstenaars nemen het woord' is er op 25 oktober een 25 uur durende bezetting van de inkomhal van M HKA.

- De actie wordt integraal live uitgezonden op de lokale radiostations Radio Centraal en We Are Various. Ze wordt achtereenvolgens gepresenteerd door Duwbeer & Swingsbeer, Stéphane Schraenen, Sorry DJ's (Sietske Van Aerde, Clara Lissens en Emeline Descreaux), Inti Van Den Camp, Ian De Weerd & Thor Salden.
- Er zijn bijdragen (spreken, performen of muziek) van Particals, Gerard Herman, Imge Özbilge, Cléo Totti, eeefff, Dries Verhaegen, Christoph Fink & Joëlle Tuerlinckx, Caroline Dumalin, Emmanuelle Quertain, Sjoerd Bruil, Ricardo Brey, Philippe Pirotte, Piet Coessens, Elen Braga, Selçuk Mutlu, Gert Verhoeven, Harry Heirmans, Yann Bronder, Laura Herman, Jeroen Stevens, Nicky Du Soleil, Luc Tuymans, Zena Van den Block, Christine Clinckx, Yann Freichels, Victoria Palacios, Wilemijn Zevenhuijzen, The Zangles, Benjamin Verdonck, Ria Pacquée, Kasper Bosmans, Carla Arocha, Solina Lapsus (ijf Boullet, Dieter Durinck, Jan Laroy), Antony Hudek, Yemo Park and Myrthe van der Mark, Robbe De Pestel, Luc Deleu, Hantrax, Laure Prouvost, Guy Rombouts, Myrthe Marnef, Leon Jaspers, Joris Van de Moortel, Sorry dj's, Otobong Nkanga, Sara De Roo, Ruben De Smet, Kathleen Weyts, Dušica Dražić, Borokov Borokov, Raphael en Stijn Vandeputte, Ayrton Eblé, dj b2b2b, Messieurs Delmotte, Leo Goiris en Judit Waeterschoot, Chris Hoeben, Dylan Belgrado, Johanna Van Overmeir, Nicolaus Schafhausen, Rachel Daniëls, Lieven Segers, Rik Van Gorp, Casper Engels, William Ludwig Lutgens, Megan Briggs, Jakke Jalink & Pepijn Clement, Tamara Beheydt, Simon Delobel, Allon K, Benny Bang, Yuki Okumura, Marie-Sophie Beinke, Ulrike Lindmayr, Henk Visch, Carla Martin en Erisa Bakkali, Ignace Cami, Kamagurka, Michael Curran, Joachim Badenhorst, Allen-Golder Carpenter (TICK TACK), Kate Mayne, Bent Van Looy, Goedele Bartholomeeussen, Peter Morrens, Vincent Stroep, Rufus Michielsens, Zeger Vettters, Sarah Smolders, Guy Van Bossche, Arthur Van de Velde, Hamer Kormeling, Nienke Baeckelandt, Stella Lohaus, Adriaan Raemdonck, Filip Collin, NICC, Fabrice Hofmans, Annea Lyvv Dreisz, Sebastian Vielma Fleischhacker (Terms & Conditions), Dries Willems, Frederick Keteleer (Antwerp Art), Julien Neiryck, Sandrine Morgante, Wim Van Mulders, Inès Eshun, Vedran Kopljar, Koen van den Broek, Ludo Mich, Stijn Ter Braak, Mekhitar Garabedian, Atelier de l'Enjliveur (Roel Kerkofs etc) en Nadia Bijl.

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

Het Laatste Nieuws publiceert een artikel over het plan rond het M HKA. 'Je kan het M HKA niet wegdenken uit Antwerpen' is de teneur. Opvallend zijn ook de lezersreacties, met mensen uit Deurne of Merksem die wellicht nog nooit het M HKA bezochten maar wel vinden: 'Dit klopt niet.'^{lvi}

Zondag 26 oktober 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Emilia Kabakov schrijft een brief aan minister Gennez waarin ze aankondigt dat ze de belangrijke schenking van haar en Ilya Kabakov aan M HKA zal terugtrekken als de werken naar Gent gaan. Het gaat onder meer om de installatie '20 Augustus 1968' over de invasie door Rusland na de Praagse Lente, met centraal een interactieve theatermaquette. Ze schonken die *'omdat M HKA internationaal een van de belangrijkste collecties hedendaagse*

kunst uit de ruimte van de voormalige Sovjetunie heeft en omdat het socio-politiek engagement combineert met interactie tussen kunst en toeschouwer.'

- Emilia vermeldt ook dat zij en Ilya Kabakov eerder al het SMAK het recht ontnamen om de beroemde toiletten van Documenta nog op te bouwen en dat SMAK eerder al werk van Kabakov verloren heeft. Ze wil niet dat werk van hen door SMAK beheerd wordt.^{lvii}

Maandag 27 oktober 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Danny Devos en Tamara Beheydt schrijven namens Museum At Risk een brief naar minister Gennez waarin de vier kernpunten van de organisatie benadrukt worden en wordt gevraagd om een dringende opschorting van punt 5.2.4 (Transitietraject herinvulling van de huidige site van M HKA) uit de conceptnota wordt gevraagd. Het kunstenveld ervaart *'de sluiting van één van de twee toonaangevende musea voor hedendaagse kunst die Vlaanderen rijk is'* als *'een crisis zonder precedent in onze directe omgeving'*. Ze stellen dat ze in een traditie van overleg met overheden de hand willen reiken om samen tot een oplossing te komen.^{lviii}

Kunst- en museumveld internationaal

- Hans Ulrich Obrist en Barbara Van der Linden schrijven een brief aan Bruno Verbergt, die als directeur van Mu.ZEE de conceptnota ondersteunt. Ze herinneren hem aan het moment van hun 'Laboratorium'-tentoonstelling in Antwerpen in 1999, die 'een geest van nieuwsgierigheid, dialoog en institutionele verbeelding' belichaamde die Verbergt toen steunde. Het idee nu dat het Antwerps museum in het SMAK zou opgaan is niet enkel onpraktisch maar conceptueel en ethisch onhoudbaar, vinden ze. De logica van de fusie is professioneel, historisch en politiek onbegrijpelijk.
- Voor het Laboratorium-archief hadden Obrist en Vander Linden altijd het M HKA in gedachten als de plek waar het zijn publieke en institutionele context zou vinden. De experimentele geschiedenis van de hedendaagse kunst in Antwerpen kan worden gezien als een reflectie op de nood aan een hedendaagse kunstmuseum in Antwerpen, niet aan een Kunsthalle of ad hoc instelling. Een hedendaagse kunstmuseum is een civiele ruimte van herinnering, verbeelding en vernieuwing. Die kan niet worden gescheiden van haar context. De voorgestelde bureaucratische fusie is daarom geen synergie maar een breuk.^{lix}

Woensdag 29 oktober 2025

Kunst- en museumveld internationaal

- CIMAM start een wereldwijde actiecampaagne ter ondersteuning van het M HKA en roept zijn leden op om korte teksten te schrijven met antwoorden op twee kernvragen. Waarom zijn collecties integraal onderdeel van de identiteit, integriteit en publieke opdracht van een museum, en hoe verankeren ze de relatie met gemeenschappen en plaats? En: wat zijn de ethische en bestuurlijke risico's wanneer politieke autoriteiten proberen een museumcollectie te herverdelen of weg te nemen?
- De teksten worden geleidelijk gepubliceerd via de eigen website en sociale mediakanalen. Daarbij worden belangrijke citaten en stemmen uitgelicht om de zichtbaarheid en betrokkenheid doorheen de campagne hoog te houden. Alle materialen worden gebundeld op een [speciale Museum Watch-pagina](#), zodat ze toegankelijk blijven en de collectieve boodschap van internationale solidariteit versterkt wordt.

Vrijdag 31 oktober 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

De marathonuitzending naar aanleiding van de actie 'Museum At Risk: Kunstenaars nemen het woord' die live werd uitgezonden op 'Radio Centraal' en 'We Are Various' wordt integraal op Spotify gezet. Eerst was er een inleidend deel waarin Dennis Tyfus in gesprek gaat met passanten zoals Christine Lambrechts, Christine Clinckx, Vaast Colson, Ken Verhoeven, Kris Van Dessel, Nav Haq en Gerard

Herman. Daarna ging de Radio Centraal-programmatie over in de actie “Museum At Risk” waarvoor een 120-tal kunstenaars en mensen uit het ruimere kunstenveld kwamen spreken, performen of muziek maakten.^{lx}

Zaterdag 1 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

De brief van Kabakov bereikt de media en maakt indruk in brede kring.^{lxi}

Zondag 2 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Museum at Risk houdt een vergadering in Beautiful Planet. Ze denken na over hoe het bestuur van M HKA, het parlement, de minister en de schepen van cultuur positief kunnen worden benaderd, over een debat of symposium en over online acties en algemene zichtbaarheid. Er wordt beslist een alternatief plan te schrijven: de aanzet voor een herschreven conceptnota met een nieuwe oplossing.
- Museum at Risk richt zich in een brief tot Bart De Wever, burgemeester van Antwerpen en premier van België. Ze verwijzen naar diens bezoek aan het Groot Egyptisch Museum in Cairo, vragen een gesprek aan en stellen dat het zonde zou zijn als het leidinggevend Antwerps Museum voor Hedendaagse Kunst met zijn schitterende collectie zou ontbreken wanneer Egyptische dignitarissen een tegenbezoek aan Antwerpen zouden brengen.^{lxii}
- Het initiatief van Emilia Kabakov krijgt navolging van andere internationale kunstenaars die stellen dat ze hun werk aan bepaalde musea toevertrouwen: Anish Kapoor,^{lxiii} op 2 november, Anette Messager als erfgename van Christian Boltanski op 3 november^{lxiv}, en Marina Abramovic. De kunstenaars claimen hun morele rechten als grond voor hun afwijzing van de operatie.

Maandag 3 november 2025

Museum (bestuur, directie en management)

- Het bestuursorgaan van het M HKA vergadert. Bart De Baere geeft zijn mandaat terug als algemeen en artistiek directeur van het M HKA.^{lxv} Dit komt in real time in de pers. De Morgen kopt ‘*De onthoofding van het M HKA: Het wordt gênant voor Gennez*’^{lxvi}
- Het bestuur neemt akte van de discussienota over de governance van M HKA die hij in de zomer schreef.^{lxvii} Het bestuursorgaan wijst Vankeirsbilck aan als waarnemend directeur.^{lxviii}

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het management team van M HKA heeft een vergadering met de museumdirecteurs van Antwerpen.

Dinsdag 4 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Het M HKA wordt bezet door open klassen van de opleiding Fotografie van de koninklijke Academie, met een ‘Soup Session’ door Jaka Teršek en Ivan Tomašević.
- Het Antwerps Kunstenoverleg vergadert met de Antwerpse schepen van Cultuur. Aanwezig zijn vertegenwoordigers van Antwerp Art, de beeldende kunstuimtes - LLS Paleis en Extra City -, de twee academies, en de podiumkunstenorganisaties Monty en Trix. Ze stellen dat er geen vertrouwen is in de expertise van de architecten van de conceptnota (Laurence De Bolle, Tom Kestens, Bruno Verbergt en Rolf Quaghebeur) en dat er een herstel van vertrouwen nodig is om ook het toekomsttraject kans op slagen te geven. Ze vragen de schepen dit te communiceren aan de minister, aangezien het kabinet niet bereikbaar is. Ze zouden nog voor 15 december een overleg met de minister willen. De schepen zorgt voor een afspraak met haar.

Woensdag 5 november 2025

Museum (bestuur, directie en management)

Het Bestuursorgaan van het M HKA doet een open oproep tot kandidaatstelling voor een mandaat van onafhankelijk bestuurder.^{lxix}

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het M HKA wordt bezet door de open klassen van ST-LUCAS Kunstsecundair Antwerpen.

Kunst- en museumveld internationaal

Artists at Risk, de internationale organisatie die zich inzet voor kunstenaars en kunst in precare omstandigheden, spreekt over 'a shocking plan by the Flemish government to dissolve a leading contemporary art museum in Europe, the M HKA':

- 'It is an un-precedented attack in western Europe that, if not reversed, could set a terrible precedent. AR has witnessed and stood by the side of institutions and leaders facing attacks on their independence, basic cultural orientation or even existence before: in Hungary, Poland, Slovakia and other far-right governments around the world. Trump's recent takeover and bullying of major US institutions provides harrowing examples of dystopian future scenarios. Democracy and artistic freedom is under threat. For this reason we must consider uniting to defend democratic institutions more generally. Do we need "Museums at Risk" (in the plural) and similar or even wider umbrella movements and platforms?'
- 'Attempts by politicians to make drastic changes lacking in broad democratic consultation and approval - as is the case for M HKA - must be stopped.'^{lxx}

Vrijdag 7 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het M HKA wordt bezet door de open klassen van ST-LUCAS Kunstsecundair Antwerpen.

Zaterdag 8 november 2025

Museum (bestuur, directie en management)

Het bestuursorgaan van het M HKA richt een brief aan de minister die zorgen en verwachtingen verwoordt in het licht van de aangekondigde hertekening van het museale landschap in Vlaanderen. Het benadrukt het belang van een zorgvuldig traject, waarin iedereen die met museale werking te maken heeft, binnen en buiten het museum, op een open en betrokken manier wordt meegenomen. Het M HKA heeft de ambitie om te komen tot een toekomstgerichte, hybride vorm van museale werking waarin erfgoed en hedendaagse kunst een geïntegreerde opdracht vormen. Dit sluit aan bij hoe het M HKA vandaag al werkt, deze hybride benadering ligt ook in lijn met de ambities die de minister zelf heeft geformuleerd. Tegelijk vraagt het bestuursorgaan voldoende tijd en zorgvuldigheid, zodat samenwerking met kunstenaars, partners en internationale instellingen niet in het gedrang komt. De brief ziet dialoog, samenwerking en participatie als de weg vooruit.^{lxxi}

Donderdag 13 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- De Antwerpse groep van musea en erfgoedinstellingen geeft een formeel advies over de conceptnota aan Antwerps schep en van Cultuur Lien Van de Kelder. Wat M HKA betreft concluderen ze: 'Als Antwerpse groep van musea en erfgoedinstellingen kunnen we maar één duidelijk advies geven met betrekking tot het M HKA. Het zou een enorm verlies zijn voor het Antwerpse museaal en bij uitbreiding culturele landschap als het M HKA zijn rol en functie als museum voor Hedendaagse Kunsten verliest. De historische, de identiteit, een groot deel van de collectie, kunstenaars en erfgoedgemeenschappen zijn onlosmakelijk verbonden met

Antwerpen. Met andere woorden heeft het M HKA een identiteit die sterk genoeg is om op eigen benen te staan en een volwaardig Antwerps museum te zijn voor Hedendaagse Kunsten.'

- De groep stelt dat een hybride model tussen erfgoed- en kunstendecreet perfect mogelijk is en dat een M HKA als kunstenhal een symptoombestrijding lijkt. Ze zien meer kansen in meer integratie, niet in het ontdebellen en verdelen van functies.
- De overgangsperiode van 2 jaar met directe financiële gevolgen vinden ze hoe dan ook weinig realistisch voor een transitie zoals voorzien. De termijn van 5 jaar voor het toekennen van werkmiddelen is veel te kort om een nieuwe structurele werking uit te bouwen met oog op lange termijn.^{lxxii}

Kunst- en museumveld internationaal

- Een brief die een pleiade van leden van de Oekraïense artistieke gemeenschap – kunstenaars, curatoren, schrijvers en cultuurwerkers – eerder stuurden naar minister Gennez wordt publiek gemaakt. Ze schreven haar om hun diepe bezorgdheid te uiten over het besluit om het M HKA als onafhankelijke instelling te ontmantelen en de collectie te verhuizen.
- Ze wijzen op de culturele banden tussen België en Oekraïne waarbij het M HKA de eerste Europese instelling was die met vertrouwen en gastvrijheid de deur openzette voor Oekraïense kunstenaars. Belangrijke Oekraïense kunstenaars van verschillende generaties hebben er hun werk tentoongesteld. Voor Oekraïense kunstenaars is het M HKA een essentiële toegangspoort tot het Europese discours over hedendaagse kunst. De schrijvers verwijzen naar tentoonstellingen én naar het gegeven dat toen de oorlog in Oekraïne uitbrak, M HKA de eerste was die de verklaring van Commitment for Ukraine deelde en praktische stappen ondernam. M HKA staat voor hen symbool voor wat musea zouden moeten zijn: ruimtes voor moeilijke gesprekken, platforms voor gemarginaliseerde stemmen.^{lxxiii}

Vrijdag 21 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het Museumoverleg XL, het brede overleg waarin de landelijke, bovenlokale en lokale musea elkaar ontmoeten, reageert op de conceptnota. Het stelt onder meer dat *'de voorgestelde herbestemming van het M HKA illustreert hoe ingrijpend de gevolgen van een hertekening van bovenaf kunnen zijn voor collecties, personeelsstructuren, erfgoedgemeenschappen en stedelijke ecosystemen'*. Het vraagt *'dat alternatieve scenario's voor dit dossier onbevooroordeeld onderzocht worden, met respect voor historiek, identiteit en realistische randvoorwaarden op vlak van financiering en organisatie'*. Het zegt graag constructief te willen bijdragen aan het lopende traject van de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed.^{lxxiv}

Zondag 23 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Onder de titel 'Museum (without) shelter' bezet Museum at Risk de inkomhal van het M HKA met lezingen over kunst, ecologie en democratie. Experts, kunstenaars en onderzoekers delen hun inzichten en verhalen. In veel van de lezingen is de rijke (voor)geschiedenis van het M HKA het onderwerp. Als laatste maakt socioloog Pascal Gielen een analyse van recente ontwikkelingen in de democratie. Hij situeert het beleid rond M HKA in deze evolutie en geeft mogelijke manieren aan om ermee om te gaan.
- Tientallen mensen verzamelen zich bij het M HKA voor de krachtige performance *'Hands Against The Wall'* van Ben Benaouisse, deel van de collectie van het SMAK. Ze worden met hun handen tegen de muur van het museum gedrukt, in de houding van iemand die gefouilleerd wordt. De opvoering is een samenwerking tussen Ben Benaouisse, Gudrun Somers en Museum at Risk, met steun van De vrienden van het M HKA en The Art Circle.
- De performance wordt gelijktijdig uitgevoerd in een museum voor Hedendaagse Kunst in Brazilië, waar De vrienden van het M HKA – The Art Circle op bezoek waren en samen met lokale bezoekers de actie tot leven brachten.
- Onder de titel 'Ignore the Artist' voert performancekunstenaar DDV een eenzame actie uit aan de inkom van het M HKA.

Dinsdag 25 november 2025

Museum (personeel zonder bestuur, directie en management)

Afvaardigingen van het personeel van M HKA zijn aanwezig op het intersectorale piket van de nationale staking in Antwerpen, met speeches door Inge Hermans (Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium) en Christine Lambrechts (M HKA).

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het M HKA wordt bezet door open klassen van ST-LUCAS KdG Antwerpen Masteropleiding.

Woensdag 26 november 2025

Museum (personeel zonder bestuur, directie en management)

Het personeel van M HKA flyert tijdens de sectorbetoging aan de Kunstberg in Brussel.

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het NICC praat in hun tijdslot tijdens de sectorbetoging over het M HKA en de hertekening van het museumlandschap door minister Gennez.

Vrijdag 28 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Danny De Vos publiceert een opiniestuk in Knack waarin hij de dynamiek van de avant-garde in Antwerpen evoceert. Hij stelt dat vroeg of laat al dat artistieke broedwerk culmineert in de plek waar het thuishoort: in een Museum voor Hedendaagse Kunst. Hij roept minister Gennez op om in een moedig moment van herbeslissing haar cultuurministerschap nog in de geschiedenis te beitelten.^{lxxv}

Zaterdag 29 november 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het opiniestuk van Danny De Vos verschijnt ook in de weekendkrant van De Morgen.^{lxxvi}

Maandag 1 december 2025

Beleid

Uit een antwoord op een parlementaire vraag die ze stelt over de eigendomsstructuur van de collectie leidt An Hermans (N-VA) af dat de schrapping van de museale functie van M HKA niet evident is.^{lxxvii}

Dinsdag 2 december 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het Kunsthallenoverleg organiseert in Gent een semi-publiek gesprek volgens de fishbowlmethode over de hertekening van het Vlaamse museale landschap.

Kunst- en museumveld internationaal

Art News publiceert een lijst van de 25 gebeurtenissen die in 25 bepalend zijn geweest voor het wereldwijde kunstveld. Een daarvan is 'Flemish Government Votes to Eliminate Famed Antwerp Museum'. Het gebeurt niet elke dag dat een museum schijnbaar zonder reden gesloten wordt, schrijft Art News. Er is ook positief nieuws voor M HKA: het volgende item in de lijst is 'Central Asian Arts on the Rise', een van de sterktes van M HKA.^{lxxviii}

Donderdag 4 december 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

De Wereld Morgen publiceert een artikel waarin Tamara Beheydt een voorlopige roundup maakt over de fallout van de conceptnota. De titel is 'Cultuurschok: het Vlaamse museumlandschap op de schop'. De hertekening leidt volgens haar niet alleen tot grootschalige fusies, maar houdt ook een controversiële schrapping in: de onverwachte degradatie van het M HKA. De conceptnota ontbreekt volgens haar een gefundeerde visie op hedendaagse beeldende kunsten en de rol van musea in de (internationale) samenleving. Het meest ondemocratische aspect is de totstandkoming van de nota zonder consultatie of inspraak met na de top-down hertekening een zogenaamd participatief transitietraject. Het museum mag niet door het beleid geschrapt worden, stelt ze, maar moet door de kunstengemeenschap herdacht worden, in een sector waarin solidariteit door angst is uitgehold.^{lxxxix}

Maandag 8 december 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Dirk De Wit van Kunstenpunt publiceert een discussienota waarin hij de noties museum en kunstencentrum tegenover elkaar positioneert. Hij vindt dat de twee grootste hedendaagse kunstmusea in Vlaanderen, S.M.A.K. en M HKA, worstelen met hun museale functies en hun organisatiestructuur, en zich daardoor op het terrein van de kunsthall begeven. Zijn uitgangspunt is dat de werking van een museum de collectie als vertrekpunt dient te nemen voor het maken van tentoonstellingen.
- Hij wijst er ook op dat collecties instrumenten zijn voor storytelling en verbinding, en de notie van 'kunstwerken in publiek bezit' overstijgen. Het idee van een 'centrale' representatieve collectie is volgens hem voorbijgestreefd. Daarom is het belangrijk dat meerdere musea specifieke verhalen vertellen met hun al even specifieke collecties, waarbij cruciaal is dat die ook verder aangevuld worden. Gaat het om 'versnippering' of 'meerstemmigheid'? Hij opent hiermee een aantal discussiepunten, zowel voor hedendaagse kunstmusea naar de toekomst toe als voor een nog ongedefinieerd kunstencentrum.^{lxxx}

Kunst- en museumveld internationaal

Artistic Freedom Initiative, een van oorsprong Amerikaanse organisatie, geleid door juristen en gestart ter ondersteuning van kunstenaars in risicovolle omstandigheden, schrijft een open brief aan minister Gennez. AFI doet onderzoek naar culturele artistieke autonomie in Europa. Het zegt verbaasd te zijn door de recente beslissingen rond een internationaal gerespecteerde instelling met een globaal profiel, zonder democratisch proces, wat een gevaarlijk precedent kan zijn. Dit is in tegenspraak met de ICOM-museumdefinitie die ten onrechte wordt ingeroepen. Wanneer de democratie erop achteruitgaat, zijn culturele instellingen vaak de eerste die lijden onder politieke inmenging. De organisatie onderzocht dit patroon in Hongarije, Polen en Slowakije, waar structurele reorganisatie gebruikt werd om culturele entiteiten te hervormen op maat van politieke prioriteiten. Dergelijke acties manifesteren zich via administratieve beslissingen, herstructureringsplannen of 'hervormingen' die geleidelijk de onafhankelijkheid ondermijnen. Het verlies daarvan is het verlies voor de maatschappij van reflectie, kritiek en collectief geheugen. Het is dan ook alarmerend dat iets dergelijks in België gebeurt, stelt AFI, de toekomst van M HKA is niet enkel een zaak van cultuur maar ook van democratie.^{lxxxi}

Donderdag 11 december 2025

Beleid

De Strategische adviesraad voor Cultuur geeft op eigen initiatief een voorzichtig maar helder advies aan de minister van cultuur:

- De sectorraad constateert dat de conceptnota tot stand kwam zonder toereikende stakeholderparticipatie en zonder transparantie over het proces. Het blijft onduidelijk welke

stakeholders geconsulteerd werden en welke niet. Hierdoor is er een vertroebelde relatie tussen de hele sector, de politiek en de administratie.

- Er worden in de conceptnota voorafnames gedaan op de uitkomst van een traject dat nog moet aanvangen. Deze voorafnames bemoeilijken een verder constructief verloop.
- De Sectorraad Kunsten en Erfgoed stelt voor om het proces te temporiseren en zich samen met de actoren in het veld in gestructureerd overleg te beraden over de stappen die gezet moeten worden voordat een definitieve hertekening wordt uitgerold, en om het traject transparant te maken.

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

- Museum at Risk flyert voor de ingang bij de opening van Art Antwerp.
- Het NICC organiseert een openbaar debat in FOMU om kunstenaars, kunstwerkers en andere culturele professionals de gelegenheid te geven om de aangekondigde hervorming van het Vlaamse museumlandschap te bespreken.
- Mousse magazine publiceert een artikel van Dieter Roelstraete waarin hij vanuit een persoonlijk perspectief de eigenheid van M HKA situeert en de zinloosheid om die collectie onder SMAK te brengen. Hij noemt de beslissing een chaotische daad van cultureel vandalisme zonder equivalent in de recente Europese museumgeschiedenis, vraagt zich af waarom er in Vlaanderen geen twee hedendaagse kunstmusea mogen zijn en stelt dat het wraakroepend is dat partijpolitiek vandaag nog zo'n impact kan hebben.^{lxxxii}

Vrijdag 12 december 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

De Morgen publiceert een artikel waarin een vernietigend ongunstig advies van de inspectie van financiën publiek wordt gemaakt over de beslissing om de nieuwbouw te schrappen:

- De nota die de minister van cultuur daarover voorlegde aan de Vlaamse regering, had 'geen enkele onderbouwing' en de budgettaire consequenties van de stopzetting werden 'volledig ontoereikend uitgewerkt'.
- De krant kreeg ook briefwisseling in handen waaruit blijkt dat Vlaams minister van begroting en financiën Ben Weyts (NVA) op vraag van de minister van cultuur de beslissing toch goedkeurde, maar op voorwaarde dat 'alle maatregelen die genomen worden in het kader van de museumhervorming voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering en dat elke budgettaire impact wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten'.
- Het artikel vermeldt verder dat voorzitter Luc Lemmens (NVA) van KMSKA graag 'een innige verstrengeling tussen KMSKA en M HKA' zou zien en dat er een akkoord zou zijn gesloten tussen M HKA en de kabinetschef van de minister van cultuur waarbij sprake zou zijn van een transitieperiode 'waarin zal worden onderzocht op welke wijze het M HKA museale en kunstenfuncties, met een actieve en toegankelijke collectiewerking, kan opnemen'.^{lxxxiii}

Zondag 14 december 2025

Museum

M HKA omringt het museumgebouw met afrasteringen en banners waarop iedereen vrij kan tekenen, schrijven of verbeelden wat een plek voor hedendaagse kunst zou moeten zijn, voor een stad en haar gemeenschap.

Woensdag 17 december 2025

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

In De Morgen verschijnt het artikel 'Over our Dead Body' waarin de inhoud van een nota van het bestuursorgaan van het KMSKA aan de minister van Cultuur publiek wordt gemaakt. KMSKA wijst de indeling in bakens af en beschouwt zichzelf als een 'hybride museum waar oude en moderne meesters centraal staan en in interactie gaan met hedendaagse kunst en performances'. Er wordt

gepleit voor het behoud van een museale pijler rond hedendaagse kunst in Antwerpen. Het KMSKA wil hierin een rol opnemen, in samenspraak met het M HKA en de sector.^{lxxxiv}

Donderdag 18 december 2025

Kunst- en museumveld internationaal

L'Internationale Online publiceert 'The Fifth Estate: On Museums, Public Imagination and the Vanishing Space for Collectivity', een essay geschreven door Philippe Pirotte in dialoog met Els Silvrants-Barclay dat reflecteert op de status van het museum in het huidige politieke klimaat.

- De auteurs betreuren de huidige hang naar management en efficiëntie en pleiten voor erkenning van de vitale en vruchtbare relaties tussen collecties, hedendaagse kunst, plaats en collectieve verbeelding.
- Ze vergelijken musea met de 'rumah adat' in het Austronesische deel van de wereld: traditionele gemeenschapshuizen waar rituele voorwerpen die symbool staan voor het collectieve geheugen en de waarden van de gemeenschap worden bewaard. Zowel een archief als een spiegel: het zijn plekken waar een gemeenschap zichzelf herkent, herinterpreteert en opnieuw uitvindt. Dit staat tegenover een steeds meer transactionele maatschappelijke relatie met kunst en erfgoed. Het hertekenen van het Vlaamse museumlandschap sluit naadloos aan bij een hang naar management en efficiëntie. De naasting van de M HKA-collectie is een symbolische machtsgreep: collecties worden samengevoegd – en beperkt – tot een reeks 'meesterwerken', trofeeën van Vlaamse culturele trots op zich.
- Naast de spanning tussen nationalisering en privatisering waarin instellingen als M HKA zich vandaag bevinden, stelt het essay de noodzaak aan plaatsen van gemeenschappelijkheid, buiten staatscontrole en marktwaarde.^{lxxxv}

Kunst- en museumveld Vlaanderen

Het Angelsaksische tijdschrift Afterall, waarvan M HKA sinds achttien jaar mede-uitgever is, publiceert een rondetafel waarin het een aantal kunstwerkers een respons vraagt vanuit een beeld van musea als infrastructuur die bestaat uit mensen, gebouwen en verzamelingen.

- Pascal Gielen heeft het over de semi-publieke functie van musea, met ook een esthetische en affectieve werking, ingebed in hun lokale context als een culturele betekenisinfrastructuur, die hier ontmanteld wordt.
- Hicham Khalidi wijst erop dat dergelijke systemen opgebouwd worden over decennia en binnen een ecologie. Het probleem kan de zichtbaarheid zijn van wat er gebeurt en het narratief van waaruit een overheid vertrekt, zeker in België, waar beslissingen direct door het ministerie genomen worden.
- Dieter Roelstraete merkt op dat de politieke rationalisatielogica die wordt gevolgd, wel nog sterk speelt in het politieke discours, maar dat uit de brede verdediging van M HKA blijkt dat die maatschappelijk niet meer wordt gekocht, en dat zo de ondemocratische coup van de maatregel duidelijk wordt. Hij vermeldt de internationale verbreding van collectiologica's waar M HKA deel van uitmaakt en het belang van de eigenheid van collecties, waarbij de Gentse verzwakt als de Antwerpse eraan zou worden toegevoegd.
- Els Silvrants-Barclay stelt dat M HKA onvoldoende heeft ingezet op de museale functies en ziet een museaal samenwerkingsmodel als oplossing. Ze pleit voor een governance met aandacht voor 'infrastructurend werk'. Collecties bestaan best in een plaats en een centraliserend Gent zal een non-plaats moeten worden.
- Anne-Mie Van Kerckhoven en Tamara Beheydt reflecteren als bevoorrechte getuigen. AMVK deelt dat ze nog meer werken wil schenken, Tamara Beheydt wijst erop dat collecties tot stand komen in relaties van wederzijds vertrouwen en verantwoordelijkheid.

Vrijdag 19 december 2025

Beleid

Het punt over het geconcretiseerde plan voor de beoogde hervorming van het museale landschap, dat minister Gennez naar het laatste regeringsoverleg van 2025 had verschoven, wordt opnieuw uitgesteld tot januari.

Zaterdag 27 december 2025

Beleid

De Antwerpse schepen Lien Van de Kelder (Vooruit) zegt in een eindejaarinterview in De Morgen dat ze constructief en hoopvol is want 'er komen meerdere toonplekken voor de hedendaagse kunstcollectie'. Ze gaat mee in het verhaal van minister Gennez door te beweren dat 'alle Vlaamse musea recent een slecht rapport kregen' en dat 'het vrijgekomen geld naar de werking van die musea zal gaan in plaats van naar een groot, chique gebouw'. Ze zegt ook: 'Wat nu vergeten wordt, is dat er echt veel kritiek was op de werking van het M HKA. Het moest anders. Ik vond het soms wat moeilijk, dat museum, ik had er minder connectie mee'.^{lxxxvi}

Kunst- en museumveld Vlaanderen

Bart De Baere, voormalig algemeen directeur van het M HKA, kijkt terug op het jaar in twee eindejaarsinterviews, in Humo^{lxxxvii}, overgenomen door De Morgen, en in Gazet van Antwerpen^{lxxxviii} en Humo, overgenomen in De Morgen. Hij blikt terug op de twee totaal onverwachte beslissingen - de schrapping van het over vele jaren voorbereid bouwtraject en de schrapping van M HKA zelf -, op wat eraan voorafging en erop volgde. Hij ziet een haastig genomen top-down beslissing met weinig respect voor de menselijke factor en een grote kapitaalvernietiging, met verlies voor Antwerpen en de beeldende kunstscene.

Maandag 29 december 2025

Kunst- en museumveld Vlaanderen

ETHCOM, de Ethische commissie van ICOM die verantwoordelijk is voor de museumdefinitie waarnaar het conceptplan als basis verwijst, stuurt brieven naar minister Gennez, het departement CJM, het M HKA en Museum at Risk. Daarin kondigt ze haar beslissing aan om een formele ethische case te openen om de situatie te onderzoeken. ETHCOM verwijst naar het principe van permanentie van musea en naar het belang van de gemeenschappen in relatie tot musea. Het vraagt documenten over de procedures en beslissingsprocessen die leidden tot de discontinuering van M HKA als een museum, documentatie over governance en voorbereidende documenten met betrekking tot de conceptnota.

Dinsdag 30 december 2025

Museum

M HKA verstuurt een brief naar de Vlaamse regering op grond van het juridisch advies dat M HKA kreeg.

- Het wijst erop dat conceptnota's binnen de eigen interne regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap een manier zijn om diverse partijen in een vroeger stadium actief te betrekken bij een beleids- of regelgevingsinitiatief. En dus geen bindende waarde hebben.
- Het stelt dat desondanks eenzijdige beslissingen werden genomen en handelingen verricht die de rechtspositie van M HKA aantasten, zoals de beslissing om het nieuwbouwproject stop te zetten, op de huidige site van het M HKA toe te werken naar een broedplek voor actuele kunsten, en het voorstel om de collectiebeherende en de museale functie van M HKA af te bouwen. De conceptnota wordt klaarblijkelijk beschouwd als beslist beleid dat in uitvoering is, maar waarvoor elk decretaal kader ontbreekt. De contractuele rechten van M HKA en de beginselen van behoorlijk bestuur totaal worden veronachtzaamd.
- Daarmee negeert en overtreedt de Vlaamse Gemeenschap naast het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel ook een aantal algemene beginselen van behoorlijk bestuur, het legaliteitsbeginsel, de hoorplicht, het fair play beginsel, en het zorgvuldigheidsbeginsel.
- Enig eventueel transitietraject hoort een besluit te zijn van gedegen overleg, waarbij de toekomst van M HKA en zijn museale functie op het agenda blijven staan.

Dinsdag 6 januari 2026

Museum

Op een druk bijgewoonde persconferentie legt M HKA samen met Museum at Risk het extern juridisch advies voor over de conceptnota voor de hertekening van het Vlaamse museale landschap. Die juridische analyse^{lxxxix} besluit dat de conceptnota strijdig is met bestaande regelgeving, bindende bestuurlijke afspraken en fundamentele beginselen van behoorlijk bestuur. Voor Museum at Risk staat het bestemmingsrecht centraal. Het nieuws haalt onder meer het VTM- en ATV-nieuws en The Guardian.

Woensdag 7 januari 2026

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

Chris Dercon, die een aantal van de grootste instituten van Europa leidde en nu de Fondation Cartier in Parijs leidt, voegt zich in het Klara-programma Pompidou bij de internationale stemmen die de opheffing van M HKA veroordelen. *‘De verzameling over te dragen, dat betekent ook het grootste deel van de financiering van het M HKA over te dragen naar een ander instituut, dat is onzin. Je kan de collectie van het M HKA en de werking van het M HKA niet loskoppelen van Antwerpen. Pas op, ik ben niet iemand die gelooft in culturele identiteit maar waar ik wel in geloof is dat het verhaal van de collectie en het verhaal van M HKA een Antwerps verhaal is. En dat spreekt heel anders in Antwerpen dan dat zou kunnen spreken in Gent.’* Hij voegt daaraan toe: *‘Je moet twee keer nadenken nu in Vlaanderen als privéverzamelaar als je nog wilt schenken, en schenkingen liggen aan de basis van openbare musea, van New York tot Frankrijk, Amsterdam, Londen, en dus ook Antwerpen en Gent’.*

Donderdag 8 januari 2026

Beleid

- Er is een tweede parlamentscommissie cultuur over het conceptplan van minister Gennez. Katrien Partyka merkt op dat er op de vragen van de eerste commissie nog geen antwoord is: wat de inhoudelijke motivatie of basis is voor de bakens, waarom Hof Van Busleyden en SMAK Vlaamse instellingen worden, waarom Busleyden en SMAK Vlaamse instellingen worden, en met wie voorafgaand is overlegd en besproken over de conceptnota. Ze verwijst naar een advies over samenwerking tussen de instellingen, waarin op geen enkele manier sprake is van de conceptnota en deze hertekening.
- De parlamentsleden bevragen opnieuw de gehanteerde werkwijze. Filip Brusselmans (Vlaams Belang) merkt op: ‘Overleg dat begint als alle richtlijnen vastleggen noemt men geen overleg maar toelichting’. Gwendolyn Rutten (Open VLD) zegt dat al die stemmen die naar buiten moeten komen erop wijzen dat de hele kunstsector zich voor een muur geplaatst voelt. Er wordt opnieuw gewezen op de nood aan openheid en overleg.
- Minister Gennez zegt dat M HKA een nieuwe kans zal krijgen, met kunst- en museale functies en gegarandeerde budgetten. Dat is wat de media oppikken.^{xc}
- Zowat alle parlamentsleden vragen hoorzittingen. Er wordt ook gevraagd of beslissingen tot daarna kunnen worden uitgesteld.

Vrijdag 9 januari 2026

Beleid

Aanvankelijk was aangekondigd dat het projectplan op de Vlaamse regering zou komen, maar het wordt opnieuw uitgesteld.

Woensdag 14 januari 2026

Beleid

Minister Gennez zet de plannen over de hertekening van het museumlandschap on hold.

Maandag 19 januari 2026

Museum

Het Bestuursorgaan van M HKA vergadert om een niet-juridische brief aan de minister te formuleren met de uitgangspunten van M HKA voor een overleg.

Dinsdag 20 januari 2026

Beleid

Op de Antwerpse gemeenteraadscommissie cultuur antwoordt schepen van cultuur Lien Van de Kelder op de verwijten van de oppositie dat stadsbestuur, het college en de schepen zelf hun stem niet hebben laten horen in het debat rond het M HKA. De opening voor een museale werking is er terug, zegt de schepen. Ze zegt continu in overleg te zijn geweest, het dossier moet nu naar de werkbank in plaats van naar de rechtbank. Het M HKA 2.0. krijgt een eerlijke kans, zegt ze ook, alle actoren zullen moeten gehoord worden, maar de start van heel de oefening was wel een slecht rapport. Het traject dat nu start moet volgens haar het M HKA versterken in alle museale functies. Ze hoopt dat het M HKA deze kans met twee handen aanpakt en de Vlaamse regering kan overtuigen met een sterk inhoudelijk plan. Voor dat M HKA 2.0. is er volgens haar geen nieuwbouw nodig.

Kunst- en museumveld in Vlaanderen

Het M HKA wordt bezet door open klassen van de masteropleiding ST-LUCAS KdG Antwerpen

Woensdag 21 januari 2026

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

De Gemeenteraadscommissie cultuur wordt uitgebreid verslagen in Het Laatste Nieuws.

Donderdag 22 januari 2026

Beleid

De directies van de betrokken instellingen worden geïnformeerd over het overleg- en beslissingstraject dat het kabinet en de minister willen volgen.

Zaterdag 24 januari 2026

Media en maatschappelijk veld in Vlaanderen

De Morgen publiceert een opiniestuk van Bart De Baere waarin die uitgaat van het pas opgedoken tweede advies van de beoordelingscommissie, dat over samenwerking tussen de eigen Vlaamse musea. Dat advies staat haaks op het Projectplan. De eerste vaststelling van het advies is immers: 'De eigenheid van deze instellingen wordt breed erkend als een troef voor het Vlaamse erfgoedveld.' Het stelt dat samenwerking niet topdown maar bottom up moet groeien. Het projectplan vertrekt niet van museale collecties, zoals elders in de wereld gebeurt, maar van de 'Collectie Vlaamse Gemeenschap' waarvan de eigen musea nu uithangborden en instrumenten moeten worden. Een staatscollectie is enkel goed als een aanvullend beleid, het is de eigenheid van musea die centraal moet staan.

ⁱ 03102025_VRT_nieuws_Vlaamse regering schrapt nieuwbouw M HKA van 130 miljoen euro in Antwerpen

ⁱⁱ <https://www.gva.be/atv/minister-gennez-over-schrapping-nieuwbouw-m-hka-het-museum-stelt-zich-te-weinig-open/95118452.html>

ⁱⁱⁱ 04102025_VRT_nieuws_M HKA-directeur verbaasd dat nieuwbouw is geschrapt_ _Probleem met ons beleid_Vervang dan directeur

^{iv} 05102025_DS_Waarom de Vlaamse regering het M HKA geen nieuw gebouw gunt

^v <https://www.M HKA.be/m-hka-reageert-op-beslissing-vlaamse-regering-over-statuuut-en-toekomst/>

^{vi} 07102025_PETITION_OproepMassaalProtest

^{vii} 07102025_PETITION_OproepMassaalProtest_COMMENT_FrankHerman_NL

^{viii} 07102025_PETITION_OproepMassaalProtest_COMMENT_PhilippePirotte_NL

^{ix} 07102025_PETITION_OproepMassaalProtest_COMMENT_RicardoBrey_EN

^x https://www.change.org/p/reverse-the-decision-to-abolish-m-hka-s-status-as-a-national-museum?recruited_by_id=752fc050-b03e-11f0-b4eb-2fc8e05b7074&utm_source=share_petition&utm_campaign=share_petition&utm_term=share_petition&utm_medium=copylink

^{xi} <https://www.standaard.be/media-en-cultuur/luc-tuymans-M HKA-afdenken-nefast-voor-uitstraling-antwerpen/95428886.html>

^{xii} <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/10/06/musea-hoogleraar-samenwerken-diversiteit-steden-kunst/>

^{xiii} <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/conceptnota-hertekening-landschap-eigen-museale-instellingen-en-van-de-beeldende-kunsten>

^{xiv} <https://www.demorgen.be/nieuws/beslissing-gennez-over-m-hka-slaat-in-als-bom-bij-kunstenaars-we-krijgen-al-bijna-heimwee-naar-jambon~bdc1a1c7/>

^{xv} <https://www.demorgen.be/nieuws/alle-vertrouwen-in-de-minister-is-volledig-weg-waarom-geschoffeerde-herman-de-bode-opstapt-als-m-hka-voorzitter~b28426d7/>

^{xvi} <https://www.M HKA.be/hou-de-M HKA-collectie-in-antwerpen/>

^{xvii} <https://www.standaard.be/opinies/een-antwerps-museum-voor-hedendaagse-kunst-is-geen-overbodige-luxe/95641620.html>

^{xviii} <https://www.standaard.be/media-en-cultuur/welke-museumcollectie-krijgt-het-smak-van-antwerpen-cadeau/95583909.html>

^{xix} 07102025_DS_Stel je voor dat Jan Jambon het Muhka had opgedoekt

^{xx} 20251008_1400_verslag_plenaire_vergadering

^{xxi} <https://www.standaard.be/opinies/in-antwerpen-geldt-beeldende-kunst-geld-ruimte-voor-kunst-vastgoed.-maar-kunst-is-geen-businessmodel/95944337.html>

^{xxii} Massaal protest tegen plan om collectie van het M HKA te verhuizen naar Gent – 250 kunstenaars en andere betrokkenen bijeen in het FOMU

^{xxiii} <https://www.artnews.com/art-news/news/flemish-government-eliminates-m-hka-smak-museum-controversy-1234756101/>

^{xxiv} <https://www.gva.be/binnenland/fernand-huts-wil-meewerken-aan-nieuw-antwerps-museum-voor-hedendaagse-kunsten-onze-topstukken-van-nu-waren-in-de-16de-eeuw-ook-hedendaags/96026194.html>

^{xxv} <https://www.demorgen.be/meningen/het-plan-gennez-voor-het-m-hka-abstracte-kunst-die-voorlopig-niet-in-aanmerking-komt-om-getoond-te-worden~b7ef3063/>

^{xxvi} 09102025_DM_De democratie boert achteruit, en de cultuurminister van Vooruit duwt mee

^{xxvii} <https://www.internationaleonline.org/contributions/statement-in-support-of-m-hka/>

^{xxviii} Statement | M HKA caught in the crosshairs, what is the museum's future?

^{xxix} 09102025_DS_Hoe het M HKA uitgroeide tot een bubbel op het Zuid_ kroniek van een aangekondigde val

^{xxx} <https://www.standaard.be/opinies/de-vlaamse-cultuursector-stapt-mee-in-de-marketinglogica-van-de-regering/96255141.html>

^{xxxi} 251010_ontslagbrief_internationale_bestuurders

^{xxxii} Eerste reflectie: Ontmoeting met Kabinet Cultuur op 10 oktober 2025

^{xxxiii} 10102025_DS_Is het Smak klaar om een baken voor hedendaagse kunst te worden

^{xxxiv} <https://artreview.com/museum-professionals-protest-plans-to-asset-strip-antwerps-m-hka/>

^{xxxv} 10102025_TheArtNewspaper_Belgique le Gouvernement flamand annonce son projet de dissolution du Musée d'art contemporain d'Anvers

^{xxxvi} <https://www.M HKA.be/er-was-goed-nieuws/>

^{xxxvii} 11102025_OPENLETTER_Frank Demaegd (Zeno X)_NL

xxxviii 11102025_DM_LOPENDE ZAKEN - Koehandel of stedenoorlog De Vlaamse museumdeal doorgelicht

xxxix Patrick Janssens ontkent dat projectontwikkelaar al optie heeft op grond van Hof van Beroep: “Fake news”

xl <https://www.M HKA.be/vooraleer-men-een-museum-opdoekt-15-1-vragen-die-een-antwoord-verdienen-over-de-toekomst-van-het-m-hka/>

xli 13102025_LETTER_JoannaMytkowska_Linternationale_EN

xlii <https://www.artforum.com/news/flemish-governments-plan-dissolve-m-hka-sparks-outrage-1234736630/>

xliii 13102025_DS_De sluipende verkoop van de Antwerpse publieke ruimte

xliv Open brief | M HKA en zijn gemeenschap van herkomst

xlvi <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2025/10/15/antwerpse-stadsbouwmeester-is-boos-en-houdt-er-mee-op/>

xlvi 15102025_DS_Mythologie meets manga_ Pauline Curnier Jardin exposeert in het geplaagde M HKA ★★★★★☆

xlvi 16102025_DS_Minister Gennez_ “Collectie wordt niet afgepakt van M HKA en op camion naar Gent gezet”

xlvi <https://www.gva.be/regio/antwerpen/regio-antwerpen/antwerpen/m-hka-kunstcollectie-blijft-in-antwerpen-volgens-gennez-het-museum-wordt-niet-gesloten-of-opgedoekt/97951021.html>

xlvi <https://museumatrisk.be/nl/nieuws/statement-hisk-het-museum-als-muze-motor-magneet/>

l 15102025_DS_Ann Demeester_De brutale manier waarop het M HKA wordt ontmanteld, zou ons danig moeten verontrusten

li Kunstenaars Luc Tuymans en Michaël Borremans over zetbaasjes, dwaze gewoonten en het M HKA – ‘De politiek is weer glad vergeten om naar ons te luisteren’

lii <https://www.dewitteraaf.be/artikel/much-ado-about-m-hka-een-gesprek-over-twee-architectuurwedstrijden/>

lii 20102025_OPENLETTER_TeamZuidVZW

lii <https://www.demorgen.be/nieuws/de-negatieve-beoordeling-van-het-m-hka-belandde-op-onze-redactie-dit-is-de-stok-waarmee-caroline-gennez-het-m-hka-wil-doodkloppen~b7dd70f8/>

liv 23102025_DS_Otobong Nkanga prikkelt alle zintuigen met expo in Parijs_ “Andere levensvormen dan de mens zullen wél overleven. Dat is hoopvol”

lvi https://www.hln.be/antwerpen/dit-is-de-degradatie-van-antwerpen-als-kunststad-zo-zien-lokale-kunstencentra-heisa-rond-m-hka~a74e8886/?slug_rd=1

lvii 26102025_OPENLETTER_Emilija Kabakov Opposes Dismantling of M HKA_EN

lviii 27102025_OPENLETTER_Brief aan Minister van Cultuur Caroline Gennez_OriginalNL

lix 27102025_OPENLETTER_HansUlrichObrist_BarbaraVanderlinden_to_BrunoVerbergt_EN

lx

<https://open.spotify.com/episode/0xqfPEAMk3fMFFMC5VVweY?si=9275e4ed66524776&nd=1&dlsi=83c25d4d1ab64f88> en <https://wearevarious.com/bosbar/live-from-de-bosbar-live-with-m-hka/>

lxi https://www.hln.be/antwerpen/russisch-amerikaans-kunstenaarskoppel-kabakov-wil-niet-dat-hun-werk-verhuist-van-m-hka-naar-gent-s-m-a-k-verloor-al-twee-van-onze-installaties~a33be5c5/?slug_rd=1

lxii 09102025_PETITION_ReverseDecisionFlemishGovernment_EN

lxiii 03112025_OPENLETTER_Anish Kapoor

lxiv 03112025_OPENLETTER_Annette Messager_Christian Boltanski’s Partner

lxv <https://www.M HKA.be/bart-de-baere-neemt-afscheid-als-algemeen-en-artistiek-directeur-van-het-m-hka/>

lxvi <https://archive.is/2025.11.03-201054/https://www.demorgen.be/tv-cultuur/de-onthoofding-van-het-m-hka-het-wordt-genant-voor-gennez~b67d0182/>

lxvii Nota AD governance analyse 2025

lxviii <https://www.M HKA.be/bestuursorgaan-m-hka-aanvaardt-ontslag-de-baere-en-wijst-vankeirsbilck-aan-als-waarnemend-directeur/>

lxix <https://www.M HKA.be/m-hka-zoekt-drie-onafhankelijke-bestuurders/>

lxx <https://www.instagram.com/p/DQqpXzvjqM8/>

lxxi chrome-extension://efaidnbmninnibpcapjpcglclefindmkaj/https://wp.assets.sh/uploads/sites/15610/2025/11/20251107_BO_brief_aan_de_minister_conceptnota_DEFAC_ondertekend.pdf

lxxii 20251113_Advies conceptnota Vlaanderen

lxxiii <https://museumatrisk.be/nl/nieuws/open-brief-ter-verdediging-van-m-hka-antwerpen/>

Reactie_MuseumoverlegXL_Conceptnota_Hertekening_VlaamseInstellingen_21november2025_def.pdf"

^{lxxv} <https://www.knack.be/nieuws/cultuur/antwerpen-verdient-een-museum-voor-hedendaagse-kunst/>

^{lxxvi} <https://www.demorgen.be/meningen/nergens-heeft-de-inplanting-van-een-museum-voor-hedendaagse-kunst-zoveel-impact-gehad-op-een-buurt-op-een-stad-als-in-antwerpen~b0d668cb/>

^{lxxvii} https://www.hln.be/antwerpen/omvorming-m-hka-allesbehalve-evident-collectie-in-handen-van-verschillende-partijen~a7d02a43/?slug_rd=1&cb=4ea8458e-6ddd-48ec-9da2-cab19f6c4bd2&auth_rd=1

^{lxxviii} <https://www.artnews.com/list/art-news/news/defining-art-events-2025-1234759941/flemish-government-votes-to-eliminate-famed-antwerp-museum/>

^{lxxix} <https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2025/12/04/cultuurschok-het-vlaamse-museumlandschap-op-de-schop>

^{lxxx} <https://wp.assets.sh/uploads/sites/4718/2025/12/De-impact-en-invulling-van-de-conceptnota-op-het-veld-van-de-hedendaagse-beeldende-kunst.-December-2025.docx.pdf>

^{lxxxi} https://artisticfreedominitiative.org/wp-content/uploads/2025/12/AFI_Open-Letter-M-HKA_Minister-of-Culture-Caroline-Gennez.pdf

^{lxxxii} <https://www.moussemagazine.it/magazine/flemish-primitivism-an-expats-musings-on-the-proposed-closing-of-antwerps-m-hka-2025/>

^{lxxxiii} <https://www.demorgen.be/tv-cultuur/inspectie-financien-vernietigend-over-stopzetten-nieuwbouw-m-hka-geen-enkele-onderbouwing~bedd9772/>

^{lxxxiv} <https://www.demorgen.be/nieuws/over-our-dead-body-kmska-verzet-zich-tegen-museumplan-van-cultuurminister-gennez~b722c7487/>

^{lxxxv} <https://www.internationaleonline.org/contributions/the-fifth-estate-on-museums-public-imagination-and-the-vanishing-space-for-collectivity-a-report-from-flanders/>

^{lxxxvi} <https://www.demorgen.be/nieuws/antwerpse-schepen-lien-van-de-kelder-ik-heb-liever-een-mes-tussen-mijn-tanden-dan-een-mes-in-mijn-rug~b41b9724/>

^{lxxxvii} <https://www.humo.be/achter-het-nieuws/bart-de-baere-afscheidnemend-directeur-m-hka-onze-democratie-is-aan-het-verzwakken-en-culturele-instellingen-zijn-bij-de-eerste-slachtoffers~bc0b8c16/>

^{lxxxviii} <https://www.gva.be/regio/antwerpen/regio-antwerpen/antwerpen/ik-vind-dit-gruwelijk-voor-antwerpen-kunstwereld-en-collegas-afgetreden-directeur-bart-de-baere-over-het-afschaffen-van-het-m-hka/114713265.html>

^{lxxxix} Juridisch advies MHKA (17.12.2025)

^{xc} <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2026/01/08/m-hka-antwerpen-caroline-gennez/>